

Hirado
1845/1422

Budapesti
Hirado
1845/1422

Ezen lapok minden héten
négy alkalommal, azaz kétfel-
tökön, pént. és vasárnap jelennek
meg. **Előfizetési ár** félre
Buda-pesten, házhoz-hordással
5 ft., borítékban 6 ft., postán bo-
ritékban 6 ft. ez p. A hirdetések
nyek minden apróbetűs hasábr-
sorozat 5 (öt) ez. kr. fizetnek.

Vasárnap

108.

Januar 5. 1845.

Előfizethető helyben
a kiadóhivatalban, gránátos-
utcai Dlanhy-házban 466ik
szám alatt, és minden császári
királyi postahivatalnál. — Az
a u s z t r i a i birodalomba 5
külföldre menendő példányok,
csak a bécsi császári posta-
hivatalnál rendelhetők meg.

BUDAPESTI HIRADÓ.

TARTALOM. Magyarország és Erdély kinevezé-
sek. Erdemeltámlás. Nyugalmozások. Halálozás. Még néhány szó
a védegyelet iránt II. A magyar újabb ipari mozgalmak. M e g y é k :
Közgyűlések Arad, Liptó, Kraszna, Zolyom és Biharban. Budapesti
Hivado. Hirlapi szemle. A u s z t r i a K ü l f ö l d. Francia-, Spa-
nyol- és Görögország. Mexico. Texas. Eszakiamerika. Intézeti és egye-
sületi közlések: Vakok pesti intézete pénztárába m. é. decemberben
befizetett adakozások. Iparegyesület. Hivatalos és magánhirdetések.
Lotteriazás. Színházi előadások Gabonaár. Pénzkezelés és statuspa-
pírok árkelete. Dunavízjárás.
Tárca. Akarat és Hajlam. Regény, b Jósika Miklóstól. (A
fukar. Folytatás.)

MAGYARORSZÁG és ERDÉLY.

Ö. cs. apost. kir. Felsége W i r k n e r L a j o s ud. cancellariai
titoknokot, ugyanazon kormányzónál val. tanácsossá és referendari-
ussá méltóztatott legkegy. kinevezni. (Mag. tud.)
Ö. cs. apost. kir. Felsége K a n e l Józsefet, a budai k. kanrai fő-
fizetőhivatalnál eddigi főfelügyelőt több mint 45 évig viselt szolgálata
után, egész rendes évdíjjal az általa kért nyugalomba helyezni,
's neki hosszú és ügyes szolgálatainak legfőbb elismerésül a szá-
lagról függő polgári nagy arany-érempenzt legkegyelm. juttatni méltó-
ztatott.
Ö. cs. apost. kir. Felsége K o m l ó s y Lipót, győri k. harminczad-
ost, saját folyamodása következtében legkegyelm. nyugalomra méltó-
ztatott.

A szlatinai sóbánya intézőség — b. G e r a m b Ferencnek ezen
hivatalból önkéntes kilépésével — megüresült.
A n g u m a g y. kir. udv. Kamara a tárkányi k. sóhivatalnál meg-
üresült mázsamesteri állomásra H u n s z e k József, unvári k. sómá-
zsától, ennek helyére pedig S t e n c z e l József tárkányi k. sóüz-
ségi gyakornokot léptette.

(Még néhány szó a védegyelet iránt.) II. Szer-
telem, hogy T. L. ur az alapszabályokat megemlítette és
maga is elismerte, mikint abból a 74. §. ismeretes, kicsiny-
ben pelengerező rendelkezése bátran kimaradhatott volna,
noha nem tudom megfogni, ezen vallomás után mikép ál-
líthatja, hogy annak benléte nem valami különös rossz, és
szüksége a tapasztalt körülmények által lön igazolva. Itt te-
hát a terrorismusi irány csakugyan nem tagadtatik. És mik-
voltak hát azon tapasztalt körülmények? T. L. ur szerint,
váltak földesurak, kik tisztelknek ezen egyesületben rész-
vétet, hivatalvesztés terhe alatt tilták, és így szükséges
volt ama pelengerező rendszabály. Csak azon egyet felejté
el megemlíteni T. L. ur, hogy ezen rendelkezés elejétől fogva
ben volt azon alapszabályokban, melyek szeptember vége
felé benyújtván a Rendek táblájának, köztudomásra jutot-
tak, és így hogy az elébb keletkezett, mint azon állított til-
alom. Nem ezen, vagy aféle tilalom tett tehát illy rendszabá-
lyt szükségesé, hanem az illyen rendelkezés tette igen
természetessé a mondott tilalmat. Így lévén ez, állíthatja-e
T. L. ur, a nélkül hogy magával jönné ellenkezésbe, mikép
illeg rendszabály szükségessé volt? hiszen az annyiszor
magasztalt „tisztá arcú és ártatlan“ egyesületnek pártíveit
szaporítani, elleneit elnémitani akarni, még azon esetben
sem lett volna illy módokkal szükséges, ha nem adott
volna illy tilalomra méltó okot; még ez esetben is, az any-
nyiszor emlegetett „ártatlanság“ elég vastag paizs lehetett
volna. Kár a dolgot tagadni, mely déli napfénynél világos-
sabb. Cél szerűnek tartaték egy kis pelengerezőstől félel-
met előlegesen elterjeszteni. Még világosabbak lesznek mind-
ezek, ha elmondom röviden, mi minden volt még az alap-
szabályi tervben, 's van ben az alapszabályokban, a minek
szemet szúrni, idegenséget gerjeszteni, 's ekép sokakat az
egylethez járulástól visszataroztatni kellett.

Az iső sban ezúlv tüzetik ki, hogy a külföldi gyártmá-
nyok és kézművek az ország piacáról lassankint kiszorítottá-
ván, a pénznek külföldi árukért kiözönlése meggátoltassék,
mely egyedül képes az elszegényülésnek határt vetni 's ipar,
szorgalmat, jólétet, terjesztieni. Ezen prohibítív irány által
miután, Paraguay-t talán kivéve, egyetlenegy polgárosodott
nemzetnek kereskedési politikája sincs illy általánosságban
kizárásra és kiszorításra irányozva, és a pénz kiözönlésének
meggátolása, ipar, szorgalom 's jólét egyedüli eszköze-

nek nem tartathatik, az egylet, impracticabilitás, ábrándó-
zás, és statusgazdászati tévtanok mezejére állott, melyre
öt követni minden ember hajlandó, mind a mellett, hogy a
10. §. ezen feladásokat, a józan statusgazdaság határai kö-
zött, megoldandónak állítja. A 6. §. háromszor említi a kül-
földi áruk és szerek tilalmát 's egyszer az egylet tilal-
mazó czélját, mi a prohibítív irányt eléggé tanúsítja, mind
a mellett hogy a 4. §. kikötéseket és kivételeket enged. Itt
kérdeni lehet, honnét veszi az egylet a tilalmazó hatalmat,
ki tulajdonította azt neki, és hogy tulajdoníthatja azt magá-
nak? Az egyletnek nincs joga semmit is tilalmazni, hanem
az egyes tagoknak van joguk magokat bizonyos tárgyak
használásában megszorítani, korlátozni. Az alapszabályok,
a 7. §. szerint, az aláírás ivekkel egyetemben lettek volna
kiadandók, mit csak közbevetőleg jegyeztek meg, annak bi-
zonyossággal, hogy az aláírásoknak alapszabályok közlése
nélküli eszközzése, csakugyan szarvas hiba volt. A 9. §. a
mostani alapszabályokban így áll: „A tagok kötelezettsége
a lekötött becsületszó kezsége alá helyeztetik.“ De nem így
állott ám a Rendek táblájának benyújtott tervben, hanem kö-
vetkezőleg, egész terjedelmében:

„9. §. A tagok kötelezettsége a lekötött becsületszó ke-
zsége alá helyeztetik; ez pedig a köz- és vidéki gyűlések
nyilvánosságá által biztosítottatik. Ha valakinek szósze-
gettel szemére, az becsületszavának szentsége és polgártár-
sainak közvéleménye iránti tekintetből ösztönt érezend,
felvilágosítani tagtársait, hogy becsületszavát meg nem szegé,
különbben ha azt tenni nem akarván, az illető vidéki bizto-
ság magának teljes bizonyosságot szerzendue nemcsak arról,
vajjon lehetséges volt volna-e szükségét lakvidéken honi ké-
szítményből fedeznie, hanem arról is, hogy szavát tudva és
készkarva szegte meg, és ezek ellenében a szószegetről
vádolt magát nem igazolná, vagy igazolni nem akarná, az
illető vidéki biztoság őt mint szószeget, az igazgató választ-
mányának feljelentendi; ez pedig a legközelebbi közgyűlés-
ben az illy szószegetnek nevét elnöki kézzel a honi műpar-
védbarátainak lajstromából nyilvánosan kitörli, 's e kitörlé-
ről minden vidéki biztoságokat a végezt eltesít: hogy azok
a vidéki gyűlésekben, e ténny mindaddig gyűlésekről gyű-
lésre ismételve felolvassák, míg a kitörölt magát nem je-
lenti, hogy sajnálja a történeteket, 's pantosabb szótartást
ígérve, magát újra taggá fel nem véteti.

Ha ellenben nyilvánossá válnék, mikint valaki tagtársát
szószegetről hamisan vádolva szándékosan rágalmozá, az a
tagok sorából szintugy kitörültekik.“

Hát ez nem lett volna valóságos terrorismus, nagyszerű
pelengerezés, valódi inquisition-tribunal? Mivé fájultak
volna így a vidéki biztoságok? És aztán csudálkozók még
valaki, hogy egy olyan egylethez, mely így köszön-
tölt b e, nem járul mindenki? esudálkozók, hogy egy illy
egyesülethez járulást, a töle függőknek, egy vagy más
mestertiltja? Az igaz, hogy ezen hallatlan képtelenségű in-
quisitioni intézkedések kitörültekik, a vékép megállapított
alapszabályokból, de azon benyomást, melyet az efélék tesze-
nek, nem olly könnyű kitörölni, 's a 74. §. pelengerező
rendekező, mely a résztvevőt vonakodók megnevezgeté-
sét, a buzgólkodók megdicséresése mellé állítja, 's ekép a
vidéki biztoságoknak jutalmazó és büntető hatalmat tu-
lajdonit, csakugyan benmarad az alapszabályokban. A 10. §.
anathemat kiált mind azokra, kik „minden garassal, mellyen
külföldi iparművet vásárolnak, míg vagy honit vásárolhattak
vagy azt némi kis nélkülözéssel megakaríthatták volna, a
nemzet öszves vagyonát esonkították meg“ — melly anathemá-
mával mi, kik alá nem irtuk a védegyeletet, nem sokat gon-
dolunk, és a nemzeti öszves vagyon növelését belátásunk
szerint eszközöljük, de a melyet a védegyelet azon tagjai,

kik kikötéseket tettek, 's egyik a szivarokat, másik a borokat
'sat. vette ki, mik helyett „honiakat vásárolhatott vagy némi
kis nélkülözéssel megakaríthatott volna“, igen szépen meg-
köszönhetnek; önmagokra mondják ki az ítéletet.

Említettem a minap mind azon multhatlanul bekövetke-
zendő kijátszásokat, mellyeknek az aláírók ki lesznek téve,
midőn a honi kelmék helyett idegenek fognak nekik eladatni.
Ezeknek elhárítására van többek között a 35ik §. irányozva,
mellyben ezt olvasom: „Nehogy azonban az egylet-
tel szövetkező kereskedők által a honi készit-
mények elfogyasztása esetében, idegen áru
csempésztessek a vevők birtokába, azon ke-
reskedők értesítendők, miként, ha illy kiját-
sásokban részeseknek találtatnának, az igaz-
gató választmány által a család országszerte
ki fog hirdettetni, vele minden öszveköttetés
azonnal megszakítottatik, 's az egyesület tagjai
fel fognak szólíttatni, hogy tőlök soha semmit
ne vegyenek. Ellenben azon kereskedőkről, kik
a honi iparműczikkek szerteárasztásával és
nagyobb mennyiségbeni eladásával az egye-
sület irányában magoknak érdemet szerettek,
az igazgató választmány a közgyűlésnek jelen-
tést teend, miszerint buzgalomuk díesérő ok-
levelekkel 's érdempénzekkel kitüntetés által
méltányoltathassék.“ Itt kérem ismét, mi joggal
tulajdonit magának az egyesület büntető hatalmat, mellyel
csak bíró van felruházva? mi joggal arrogál magának olly
hatalmat, mellyet még a törvényes bírónak sem tulajdoníthat-
ni? En legalább soha sem hallottam, hogy civilisált nemze-
tek között a törvényes eljárással bebizonyított vétkek bünteté-
sét, országszertei hirdetéssel súlyosítani szokás volna. Az-
onban hol it a törvényes eljárás, hol vannak a lehető önkény
elleni biztosítékok? És hatalálkozókis eléggé bárgyú keres-
kedő, ki anyagi hasznának elővitele végett, hírnevét és be-
csületét, minden biztosítékok nélkül, bárkinnek is kényre ke-
gyelme áruba bocsátani elég gyöngye lehetne, vajjon sza-
bad é az egyesületnek, czéljainak elérését illy bitorlott ha-
talam arrogálása által, előmozdítani akarni? 's ugyan jól ilik
a védegyelet jegyzője Tóth Lőrincz urhoz, miszerint illy kö-
rülmények között épen ő szólt föl engem arra, hogy minden-
nemű önkény megszüntetésére kezét fogjak a védegyelet em-
bereivel, midőn azon egylet mellett emel szót, melly magá-
nak önkényesen tulajdonit olly jogokat, mellyek őt nem illetik!
Ha egyszer meglátják kegyetek magok szemében a gerendát,
's nem mindig csak a mások szemében létező szálkakkal fog-
nak bibelődni, akkor képeseknek tartandom kegyeteket az
önkény megszüntetésének eszközzésére, addig azonban nem.
És akkor örömet nyujtandom oda jobbotam, 's nem bánom
kezdjük a megyei önkény megszüntetésén; ezen téren,
éppen kegyetek, legtöbb jóakarot 's önmegtagadást tanu-
síthatnak, mellynek nyilvánítását tehát el is várom.

Mára azt tartom, elég lesz ennyi. Miután magamat a vé-
degyelet irányában legkisebb discretúra sem érzem akár föl-
hivatva akár köteleztetve, szükségesnek láttam a főlebbieket
megemlíteni, annyival inkább, mert tapasztalásból tudom,
mily kevesek előtt ismeretesek az itt taglalgatott alapszabá-
lyok. Van még mondanivalóm hátra, mit azonban a jövő szá-
mokra halasztok. Gr. D. E.

A magyar újabb ipari mozgalmak. Honi
lapjaink többféle gyári vállalatok keletkezését hirdették az
utolsó hónapokban, mellyeket rövid áttekinthetés végett össze-
állítani és némi új adatokkal egybevetni talán nem lesz ér-
deketlen.

1. A c z u k o r g y á r P e s t e n. Ez egy részvényes tár-
saságnak tulajdona. Tőkéje 300.000 pfóft, melly 500 darab
200ftos előleges részvényekből, mellyeknek 6% kamatja biz-
tosítva van, és 500 és 1000ft értékű közönséges részvényből
áll. Szavazatot csak ezen utóbbi 1000ftos részvények adnak
sikero bizonyos, ha csak finomít, mert eddig a honi it-

B. PESTI HIRADÓ TÁRCZÁJA.

AKARAT és HAJLAM.

Regény, — B. JÓSIKA MIKLÓS-TÓL.

A FUKAR.

(Folytatás.)

Azon napnak estéjén, mellynek éjén át Mariát anyjával 's
gyermekével kísértük. — tágas szobába lépünk: minden butor
durva pokroczokkal fodott szennyes agy, két karta lőca. 's ne-
hány fogas és polcz 's rosszul összerölt asztal az egyik ablak előtt.
A szögletben nyitott kemenczében ég a tűz, melly mellett, a mint
látszik, szegényes estebéd fő kormos fazekban.

Egy kisdéd zomok férfút látunk: arca szoros ellentétben
alakjával, száraz 's fonyadt tekintetű. Kialló csontjai, melyen
beesett szemei 's keskeny összeszorított ajkai olly emberre mut-
tatnak, ki keveset szól, elvonulva el, a szobaleg tespedésének
hatását tapasztalja, 's ki végre valami rögeszmet füz színtelmen
odább. — Szenny. orrcsavaró illat a szobában, sőt saját személyn
— mutatá, hogy ezen embernek magán kívül kell élvet keresni.
's hogy ezen élv egy azok közül, mellyek személyességüket ki-
rekesztik. — Szeles kemenczének tűzhelyen állt, vagy inkább
guggolt, ajkai folytonosan rebegő ránkásban voltak, mint ki va-

lamit ismét magában: neha újain számolt 's tekintete a sovár-
gus kifejezést viselte. — Néhány percznyi tudós után felkelt.
sietve intézte lejtét ládjához, zsebeiből egy kulcs-esomót vett
ki, aztán az ablakhoz kuligott, meredően nézett ki 's megfor-
dula ajtaja zárját próbálgatta, végre a ladához közelgett. 's a
szenyélt mosdatlan arcznak nem minden jelentőség nélkül, de
hideg vonásain neme az eltorzult vidámságnak kezdett szetonulni.
Nem lehet azon visszatartó kifejezést leírni, mellyet e szemhü-
nőleg aljas, majdnem állati felviesorgása a dernek vetett ezen
arcra. — Tekintete így, valami sovár orontól ingerülten, remé-
tes volt; aztán a kulcsot helyze a zárba, 's hosszas cőre és
visszaforgatás után a szekrény ajtaját nyitotta fel: egy darván
össz-fizott könyvet lopott ki abból, — más kitétel nem elhe-
tünk. — olly orzó 's alnok volt a mozdulat, mellyel keze a fé-
lig emelt ajtón át a ladába nyúlt, a könyvet kikapta 's miután az
ajtót becsapta, reménytelen tekintet a szobában körül, néhány pil-
lanatig guggolva, mint a martalekra esengő tigris fülett, aztán
heves gyorsasággal fordította meg a kulcsot 's rejtette azt oldal-
zsebebe.

Az éj közeledett, a szoba legnagyobb részében lehetlen volt
a legvilágosabb nyomtatást olvasni: — a férfú elbőli helyére tért
vissza, 's a szennyes tűzhelyre ülven, a láng sápadt fényéhez tartá
könyvet 's olvasta:

Mart. 16kán 6 veka buza: 360 ft; mart. 24kán 12 veka buza:
930 ft; apríl. 1jén 5 veka buza: 150 ft.

Itt megállott 's mérges tekintetét vetett a könyvre: aztán
indulatosan verte oklevel homlokát és alig hallhatólag mormogta:
Számár! vén oktondi! — csak egy hetig vártam volna —
— illy olcsón vesztegetni oda — — itt van vége számar! — april
6kán 10 veka buza 700 ft; kamatja 10 szekér szena, 20 napszam
és 10 esirke. — — Itt az öreg undok vigyorgásra torzította
fonyadt ajkait, mellyek alól sárga tőredezett fogai tüntek elő.
— Aztán felkelt: — arca fokont mint mogoróbb lett, 's újra
folytatá magánybeszédét: itt nem maradhatok, jövő tavaszra ha-
visi toronyomba költözöm. Mőzes zsidó kesik, bizonyosan meg-
esali, nem lehet senkiben bizom, Itt a faldun egy boronyú sin-
esen, el kellett ettől a kollus neptől mindent fogadnom: — esit!
— ugy tetszik mintha zorgetnenek — — nem — senmi! — a
szél zug a nyárfákon keresztül. — 100.000. — 3000. 12.000.
500. nem 600 — igen — ezzel újra elővette könyvet. 's a tűz
langján kezdé egy hosszú sorát a különböző számoknak olvasni.
Jövő évre, folytatá — miután majd egy negyed óraig számatok
rebegett: — 300.000 forintom együtt van esupa kamatokból, —
Itt minden megyében eladó a sok jószág: de vigyázo lesznek, nem
minden éven ad az isten eséget. lehet bő év, akkor! — — jó
valaki! — az öreg újra fülett, — de csak olly jószágot veszek,
melly legalább tízet hoz száztól, nehogy ugy járjak, mint ama
toronynyal — de hiszen annak is tudom hasznát venni. Hadd lás-
suk: itt néhány nevet mormogott érthetlennel. Adósom! folytatá:
a kamatokat a tőkehez irattam, 500 ft egy év múlva 1000, ket

ott finomított cukornak nincs nagy kelendősége, mivel a külföldi finomítottal nem állja ki a hasonlítást, ez pedig nehezen javul, ha főzés és finomítás egy gyárban egyesül.

Mint hogy a vámszabályok kedveznek, és a fogyasztás nagy a honban, biztos a vállalat jövődjéje.

A legújabb hiteles adatok szerint 1841d. évben az ausztriai birodalomba behozott cukoranyagok értéke 6.695.383 pgóft volt, 1840ben pedig 7.208.681, tehát 513.298 pgófttal kevesebb; valószínűleg, mert a répacukorgyártás máris szilárdul. Azon behozott mennyiségből Magyarországra *) legalább 130.145 mázsa esik, és e felett még az örökös tartományokból 1841d. évben 15.827 mázsa raffinád is 348.194 ft értékben hozatott be, miert összesen több mint 3.200.000 pgft ment ki az országból.

A honi gyártás még csak a fogyasztásnak egy huszadát fedezi.

2. Posztógyár Kőszegen. Ezt is egy részvényes társaság alapította 200.000 pgóft tőkével, 1000 darab 200ftos részvényekben; sikerének a helybeli körülmények még inkább kedveznek, mint az előbbinek, mert ezen gyárcaikk nyers anyaga honi gazdagságunk legnagyobb tényezője. — A gyapjúnak fogyasztását a következő hiteles adatokból ítélhetni meg:

1841d. évben Magyarországra az örökös tartományokból bevitelt:

Table with 3 columns: Item, Mázsa, Érték. Rows include Gyapju és hulladék Ausztriából, Styriából és Galicziából, Gyapjukelmék: finom posztó, casimir, merinos 'sat., Közönséges, szőnyeg és más vegyített szövetek, Kötött kelmék, pokrócz, posztórég, halina 'sat., Shawls.

Ellenben 1841d. évben Magyarországból az örökös tartományokba kivitelt:

Table with 3 columns: Item, Mázsa, Érték. Rows include Gyapju és hulladék, Gyapjuárak: finom posztó, casimir, merinos 'sb., Közönséges vegyített szövetek, szőnyegek, Kötött kelmék, posztóvég, halina 'sat., Nyers gyapjut tehát kiviszniuk be csak.

Marad 253926 m. 20314080 ft

termesztő nyereség; ellenben behozunk gyapjuárakat 32327 m. 5981330 ftért

ki pedig csak 3684 " 412610 " tehát marad 28643 bevitt m., mint 5568720 ft gyáripari veszteség.

Ha az összes gyapjucikk kiviteli értékéből 20991410 ft levonatik

az összes beviteli érték 6246050 " marad ugyan 14745360 ft nyereségi

de minden mázsávali kevesebb kivitelt ezt csak 80 ftal kisebbítve, minden mázsának gyári cikké átalakítása pedig az országát 200 ftal nagyobbítja.

A honi gyártás, a fogyasztásnak még csak 1/4dét fedezi.

3. Selyemgyár Pesten. Részvényes társaság 500 ezer pgóft tőkével, melynek 2/5 Valero gyári vagyonából, 3/5 pedig 1500 darab 200ftos részvényből állana, melyek 6% kamatja biztosítva volna. Ezen iparra nézve a ki- és bevétel 1841ben így állott:

Table with 3 columns: Item, Mázsa, Érték. Rows include Nyers, sodrott selyem kivitelt az örökös tartományokba Magyarországból, Nyers sodrott, Tiszlázott és festelt.

*) Magyarországhoz mindenütt Erdélyt is kell érteni.

Table with 3 columns: Item, Mázsa, Érték. Rows include Varró és kötőselem, Hulladék nyers, sodrott, Selyemkelmék, Felsőselemárak.

Table with 3 columns: Item, Mázsa, Érték. Rows include Ellenben ugyanakkor az örökös tartományokból Magyarországra bevitelt nyers sodrott selyem, Nyers sodrott selyem, Tiszlázott és festelt, Varró és kötő selem, Selyemkelmék, Felsőselemkelmék.

Összes sommája a bevételnek 1868 2484400 ft ebből levonván a kivitelt 466 390100 " marad általános veszteség 1402 m. ért. 2094300 ft

A kivitelt nyers selyem mázsája 900 ft., a kelmékben bevitté 1200 és 1600 ft értékű. (Folytatjuk.)

Megyék.

A r a d b ó l. Megyénk dec. 12kén tartá rendszerinti, egyszersmind követszámláló közgyűlését. Miután a gyűlés első napján néhány közigazgatási tárgy felvétele mellett, az iránt: vajjon kívánják-e a RR. a törvények hiteles alakban elküldetésére a követi zártudósítást elfogadni? kérdés tétetett, 's az elfogadásra nézve a kívánat kijelentetett volna, másnap a követek éjlen-kiáltásokkal fogadtatva, megjelentek, és szóval is a bennök helyezett bizalomért köszöneteket nyilvánítva, jelentésüket írásban bemutatták, mely a többi országgy. tudósításokkal együtt felolvastatván, végzésbe igatással örökítették a megyei közönség azon általános vallomása: hogy a megyei képviselők követi eljárása, a megye közönségének teljes megelégedését és hálaköszönetét érdemelte meg; egyszersmind pedig az országgy. eredmények a közvárákozásnak meg nem feleléséit, valamint szinte az 1836: 21d. t.czikk foganitása és a belkereskedés 's műipar felvirágoztatása tárgyaiban költ k. k. válaszok következtében keletkezett rendi táblai határozatokra alkalomszolgáltatásért köszönetét fejeztetvén ki, miután az így meghiusult remények után a belkereskedés és műipar felvirágoztatása a fentebb említett határozatok egyikében kijelentett módokkal elősegíthetőnek találtatott; végzésben nyilvánított az is: mikép az országos Rendek kijelentése szerint, a törvény pázsa alá helyezett iparvédegyelet, a törvény korlátai között, a megye részéről is pártoltatik *).

A helyt. tanács azon intézménye, melyben tudatik, hogy a megyében tanyázó lovasrezred alezredese és egy kapitánya, az 1843d. évben tartott katonaiszemele alkalmával ezen megye egyik táblabíráján elkövetett kihágásért, az első 14, a másik pedig 6 napi házi börtönnel fenytett, — tudomásul a megsértett félnek kiadatott. Hontmegyének Kossuth Lajos részére, hírlapszerkesztésre adandó engedelemért felterjesztett felirása pártoltatik szükességnek nem találtatott. Az országgy. ülési költéségek 's ajánlatok kivetésére szolgáló régi kulcs, egy megyei választmány által kiigazítatván, ezen kiigazított új kulcs, melyben a birtoknak a körülmények ismerete után, szigorú összeírás hiányában a lehetőség híven felbecsült jövedelmök vétetett alapul — helybenhagyatott. Tapasztaltatván, hogy az uriszékek jegyzőkönyvei az uradalmaknál elvévednek, azért ezentúl minden uriszék jegyzőkönyvének egy hiteles párban a megyei levéltárba leendő beadatása rendeltetett. Az országgy. ülési utasítások készítésével foglalkozott megyei választmány maga működési körében tovább is meghagyatott. A közmunkák szabályozásáról kihirdetendő új törvény következtében, mifele közmunkák és azok mifele renddel 's felosztás szerint leendnek a kiszabott erőhez képest teljesíthetők? e tekintetben véleménynyádásra az uti 's építő választmányok által jóelőre terv bemutatott határozottatott *).

Megyék szabvány során, a számvévo hivatal, a

*) Azt gondolhatná az ember, hogy a védégyelet elég paizs maga magának, mert ezé ja védelem; de ime egyik paizs a másikat éri, mi annak védő képességét neki homályba helyezi. Azonban valeat quantum valere potest — id est nihil. — S z e r k.

*) Igen helyes; azon törvény kellő végrehajtása a megyék részéről is kíván részletes rendelkezéseket, melyeket igen bácsien rendelkeztek ns Aradmegye Rendei, előleg tervezendőknek, hogy a törvény

után ha be is jó valaki ezen éhenhalók közöl a kertbe, hogy pár gyökereket kaparjon ki magának, — mit árt?

Mit mondasz Mózes! — gondolod, hagyaimat lopták ki? epen holnap akartam azokat kiszedni a földből — csak az ördög mar véget vetne e gaz koldus népnek, csak néhány perc előtt —

E pillanatban kemény zörgés hallatszott az ajtón, 's az öreg iszonyodva tantorgott hátra. Hallod Mózes! sutogott: haramiák! — az ajtó erős, erjed csak, vedd a löszert amott a szögletből, egyik esője meg van töltve, én pisztolyaimat veszem — ha többen volnának — ?

Nyiss ajtót fukar, szolt e pillanatban olly hang, melyet sirtöb szalltnak mondanánk.

Az öreg hallgatott, esendesen közeledett az ajtóhoz 's kérdé: ki vagy — mit akarsz?

Nyiss ajtót fukar! szolt ujra a hang: három éhenhaló kér egy falat kenyeret kuszöbödön.

Éhenhaló! riadt fel az öreg: hát egy percznyi nyugta sincs az embernek e nyomorult ingyenlökötöl; ezzel az egyik pisztolyt ragadta fel az asztalról, 's az ajtóhoz rohant.

Megálljon a tens ur! kiáltott a zsidó megragadva kabátja szárnyát: — hát ha csak ki akarják csinálni s többen vannak —

Igaz! mond a fukar 's minden tagján szembeüvő reszketeg ség mutatkozott.

Az ajtót ujra hevesebben zörgettek. — Szendrői Maté! szolt

*) 1845b

megyei felügyelet alatti alapítványok és közpénztárak mindenlétéről tévén évi jelentését, nem leend érdektelen ebből rövid kivonatot, a megyében létező közalapítványok megismertetésére szolgáló, közölni. Ugyanis a) a törvényesített Bibicsféle, jelenleg is a n.v. városi intézetben 25 megyei szegénysorsu ifjut mindenféle nevelési költséggel ellátó 's több százezerket — helyt. tanácsai kezelés mellett bíró jeles, nagyszerű alapítványon kívül — van még b) a vásárhelyi alapítvány, melynek alapítókéje teszen 5364 ft 35 krt váltóban; kamataiból 3 szegény, a megyei közönség által választandó tanuló növendék 100ftnyi éves iskolai díjjal segítetik. c) Kászonyi alapítvány, ennek alapítókéje 8000 vft; kamatai a megye által kinevezettni szokott 5 szegénysorsu ifjúk felügyelésére fordítatnak. d) Muraközy alapítvány; ennek alapítókéje 38,591 vft; a kamatok a megyei utak és hidak készítésére 's fenntartására fordítatnak. e) Forrayféle alapítvány, melyből a soborsini uradalombeli szegények évenkénti 400 ftal segítettek. A megyei kórház kamatozó tőkéje 37,500 pgóftot teszen; a f. évben 694 szegénysorsu beteg ápoltatott 's gyógyítatott benne. A tisztai segédintézet alapítványának, mely 1831d. évben adakozásokból 's a megyei tisztikarnak — minden tisztválasztáskor átengedett fizetése 5 petjéből vette származását — tőkéje teszen már 18,308 ft 56 krt pgóben; ennek kamatai elaggett szegénysorsu volt megyei tisztviselők, vagy ezek özvegyei 's árvái felsegelésökre fordítatnak; jelenleg tizen nyerne belöle nyugpénzt; ezen alapítvány szabályai szerint a tiszta fizetése 51 petje nyugpénzü soha ki nem oszthatatik, hanem azal minden évben a töke gyarapittatik. A megyei felkelő se regpénztárának alapítókéje teszen 35,768 ft 44 krt váltóban. Az itt elősorolt alapítványok tőkéi után hátramaradásban lévő kamatok rendes beszedésére, a tőkék biztosítására 's a gondnokok számadásai rendes beadatására nézve szigorú 's czélszerű rendelkezések tétettek *).

A marhahús fontjának ára, újévől kezdve, 10 vkrra szállítottat le. Az új törvények kihirdetésére szolgáló közgyűlés egybehívására, az elnök alispán bizaték meg.

L i p t ö b u l. Sz. Miklós, dec. 22. Liptómegyének f. évi köztanácskozásait berekesztő közgyűlésén az országgy. ülési követek a KK. és RR. nek, bennök helyezett bizodal-mukért hálás köszönetet mondván, eljárásuk 's az országgy. ülési eredményéről végső jelentésüket mutatták be; mely felolvastatván, tudomásul vétetett, 's a követek iránt kimondott közmegelegetés jegyzőkönyvbe foglaltatni rendeltetett; elhatározatván egyszersmind, hogy a törvények leérkezése után, mielőbbi kihirdetésök végett, elnök-alispán azonnal rendkívüli közgyűlést hirdettesen. Utóbb a főjegyző legközelebb nyert alkalmaztatásánál fogva eddigi hivatalkodásáról leköszönvén, indítványozza lön, 's ez többiektől is pártoltatott, miszerint a hivatalrai helyettesítés elnyerése végett folyamodandók, ez iránti kéreményeiket a megye közönségéhez benyujtani köteleztesse, mely az egyéni tehetségök legjobban ismervén, ehhez képest ajánlása után a főispánnál közbenjárni fog. Az indítványt pártoló egyik t. bíró, egy tagnak e hivatalrai érdemeit 's ügyességét kiemelvén, ajánlatát nyomban elhatározni kívánta; mások pedig az eddigi gyakorlat 's a főispáni jogok mellett felszólalván, az innen keletkezett vitakozás, első alispán ur előterjesztésének elfogadása által megszüntetett, 's mint hogy személye ajánlásaért a megyéhez akkor még senki sem folyamodott, ezen időelőtti kérdés eldöntése a folyamodások bemutatásig elhalasztatott. — Szabályos végzés szerint minden év utolsó közgyűlésén, a jövő egész éven át bíráskodandó törv. székli táblabírák titkos szavazás által megválasztandók lévén, e czélből másodalispán elnöklele alatt eljárando küldöttség nevezetett, 's megbízatásában azonnal el is járt. Mint hogy az országgy. ülési követek napidijai 's egyéb országgy. ülési költségek a házi pénztárból legkisebb előlegezés nélkül, az országgy. ülést kezdetőlől folytonosan a nemesi pénztárból fizetettek, a nemesi pénztárnak ezáltal egészen kiürült állapota miatt, a

megérkezése után, azok rögtön életbe is léptethessenek. Az adminisztratív előrelátásútle illy lépések, szóval: létező tehetségünk okos használata sokkal több jót eszközöl, mintha meddő piium desideriumok feletti vitakozásokkal emésztjük fel a drága időt, ollyasokkal, melyeknek eredményök ép olly kétes, mint lehetősögek, azaiat, míg törvényes körünk n a jót eszközölni nem csak jogunkban, de munkánkban is van, csak komolyan és ernyedetlenül akarjuk. — S z e r k.

*) Szives köszönet ezen adatokért; bár több tisztelt levelezőnk is hasonlókkal szerencsésitene nekünk! — S z e r k.

*) 1845b

még hátralé tartozás *) vetésből szavetés eszköszére teend készülő közgyűlések fe és dec. 15 sept. 22kén dükén, jun. töket. — A gének megk az 1842iki kor szabad az ilirismus Felsőgéhez dás pártolás határozatát velo, melyly levelében e nyoknak nyil szeretetét a nek folytáb a jövő orszá ilirismus 's megszervezni A többi, mi érdekelvén, lyamodására helyt. tan. sz nemes gyög tárgyban kik annak értelmitikus és a kenesi terhe adótól továb

S Kras évnegyedes zódott be. Temberi közg észrevételek vezesbek imé sági munkál közt némelly volt tiszti fiz fogva kiadat Rendeknek a azon határozat teti feizésök része is befomény kifejezvevén, reá e ben a pénztár A tisztujtás legfelsőbb ha hoz ragaszkod nemzettel, g bármelly csel e a tárgybun végzésére ut ségen minél esoló királyi tározatotat. szerint az or zatandó lovak pedig az Erdé telvámot 4 év sok után olly retes tartós, sát vonhatja kárpótlékul j és erdélyi kéri. — O f reskedelmi és fel fogna vét megkeretni h intézetet (pol

*) 1845b

a hang: — az ret: három el kenyeret adj, ne tegyen!

Már minde vén az ajtóhoz jät 's a zsidón két-csovü lösz

Utóljára n zadtól, nód va

A fukar e szemekkel vete nem nóm! kial nomet, mert k de ha magad v távozzál ha jó

Mér egy le szedvén erejt házad!

Ha ó, mo házam cserépp az ajtó közepé magas nót látott: Hármán

évre 2000 — — het évre 4 — 8 — 16 — 32 — 64,000 — annyit megér jözaga: — — de vajjon nem adosa masnak is, a sok uszorás zsidó mind elszedi a keresetet a becsületet — — — igen a becsu-le-tes ember kezéböl; admoneállatom. — Hol csavaroghat Mózes? hu, a kutya ugat! — ez idegen! — — Az öreg felugrott ülőhelyéből, az ajtót nyitotta ki, 's a sötetben csak ébenek fehér bundáját látta a kapu felé sietni. —

Egyik kezével az ajtókilincset tartotta, ki lehet, szolt magában: valami koldus — ?

Csak egy falat kenyeret az éhen halónak, rebegete egy hang. Csitt! — hallgatok —

Most egy sikoltás hangzott, azután ugy tetszett, mintha az eb a kapu alatt eltunt volna. — A szegény nő volt, — a tobbit tudjuk.

Mikor a nő folhasította az eb torkát, 's az öreg fegyvert ragadott 's a kerítésre folkapaszkodva a nő után lött, pillanatra kibukott a hold egy sötét felhő alól, 's a fukar viaszsárga arcát világitotta.

Az eb vonitva kullogott az udvaron keresztül, 's valószínű, mikép gazdája azt hitte, hogy rá ütöttek, de nem hogy halálisan sebesítve van.

Miután a kapu zárját megvizsgálta, visszavonult szobájába, gondosan bezárta az ajtót maga után: 's még sokáig ült vagy

járkált fel 's alá, magánybeszéde: számokból, 's erthetlenül morgogott neveköl állt, 's neha összerakodott.

Minden gondolata vagyona körül keringözött: ő az chséget mint valami különös Isten aldasat tekintette, 's rettegve gondolt arra, hogy a vetés mindenütt kaczer-zölden mosolyog, 's hogy a sazeves naptár jó aratást ígér. — Mózes zsidót emlegette néhány-szor, 's mindenből látszott, hogy ezen emberre valami fontos ügyet bízott. — Az aggnő eltavozta után, egy óra mulhatott el, midön ablakan halk kopogást hallott. A fukar összerakodott, kullogva mint macska huzodott az ablak fele, 's midön azon kitekin-tett, arca derülni kezdte. Mindjárt — ezt suttogta, mintha fel-ne valakitől meghallatni. Sietve haladott az ajtó felé, midön a szoba közepébe ért, egyszerre megállt, 's fakó arcán kekes vör-vonult follele: —

Hogyan jött Mózes az ablakhoz? szolt gyorsan. Azután haragosan nyitotta ki 's rántotta szét az ajtót, melynek küszöben egy lengyeles, hosszú öllönybe burkolt egyén jött be. Az öreg hirtelen bezárta az ajtót, 's a zsidót torkon ragadva kiáltott: Hol jöttél be az udvaron? a kapu zárva van!

Váj nekem — bocssáson a tens ur! a kert felöl jöttem, nem akartam lármát csinálni —

Hát a kert ajtója nyitva volt? —

Nyitva, felelt a zsidó —

Jaj oda vagyok! kiáltott a fukar; tolvajok, haramiák!

Ej ne rémítse el magát a tens ur, lehet elfeledte bezárni, az-

még hátralévő országgy. költségek és a nemzeti színházrai tartozás *) mindelebbi kifizetéséül addig is, míg az első kivételéből származó hátramaradások beszédetnek, 's az új kivétel eszközöltetik, első alispán ur a nemesi pénztár részére teendő költsönvételre felhatalmaztatott. Ezen berekesztő közgyűlés határozata szerint, jövő 1845. évi közgyűlések febr. 17kén, majus 26kán, august. 4kén, nov. 10kén és dec. 15kén, a törvénykezések mart. 10kén, jun. 9kén, sept. 22kén és dec. 9kén; a törvénykezések pedig febr. 22dikén, jun. 2kán, sept. 15kén és nov. 24kén veendő kezdeteket. — A levelezések sorában: Túrmező nemes közönségének megkeresése folytatában, mely szerint tudósítván, hogy az 1842iki majus 31kén tartott Zágrábmegyei tisztválasztásakor szabad választási jogain ejtett sérelemnek orvoslása, és az ilirismusból eredő kicsapongások megbabolázása iránt ő Felségéhez újabbán folyamodott, egyszersmind e folyamodás pártolására a megyét kéri, ő Felségéhez teendő felírás határozatott. Zágrábi püspök Haulik György ő excellja levele, mellynek tartalmánál fogva a túrmezői nemesség körlevelében ellene felhozott panaszokat rágalmas koholmányoknak nyilatkoztatja, 's a magyar nemzetiség iránti hazafiai szeretetét a megyével is tudatja, tudomásul vétetett; 's ennek folytatában egyik t. bíró által tett indítvány elfogadtván, a jövő országgyűlésre küldendő követeknek, miszerint az ilirismus 's annak mozgalmi mibenlétéről kellő tudomást megszerezni igyekezzenek, — utasításul adtni rendeltetett. A többi, mi e közgyűlésen előfordult, megyei magányügyeket érdekelvén, itt megemlíthető, hogy Sz. Miklós mezővárosa folyamodására, melly szerint az 1773d. évi mart. Sdiktól költ helyt. tan. szabályos intézményre hivatkozogal kölebeli nememes gyógyszereszeket közadó alá vétetni kérté, az e tárgyban kiküldött számvevő véleménye helyben hagyatott, 's annak értelmében a kérdéses gyógyszereszek, mint diplomatikuskok és a tisztések osztályába tartozók, kik különben is a nemesi terhek viselésében részt vesznek, személyeiktől az adótól továbbá is fölmentettek.

S Krasznából, dec. 19. Tegnapelőtt vevé kezdetét évnegyedes közgyűlésünk, 's rendes elnöklet alatt ma végződött be. Többrendbeli, 's különösen a mult júniusi és szeptemberi közgyűlések jegyzőkönyveinek némelly pontjaira tett észrevételeket tárgyozó főkörmányszéki rendeletek közt nevezettek imezek: f. évi februártól fogva, oct. 3ikaig bizottsági munkálatilag, egy magánkérlemes egyének kezei közt némelly silány levelek eltévedéseért felfüggesztve volt tiszti fizetések oct. 3kán költ körmányszéki rendeletnél fogva kiadtni rendeltetvén, ugyanazon rendeletben a megyei Rendeknek a sept. 11kén tartott közgyűlésben megállapított azon határozatukért, hogy ingyen szolgálni nem tartozó tisztel fizetését a honi pénztárból, mellybe a nemesség egy része is befolyással van, oct. 15kén túl ki fogják adtni, kemény kifejezésekkel megrovatott: mit a Rende tudomásul vevén, reá egyszersmind határozták, hogy hasonló esetekben a pénztár iránt hasonló intézkedést lesznek teendők. — A tisztujtás alig 40 éves gyakorlati módját ujjolag parancsoló legfelsőbb határozat mellett is, a Rende törvényes jogukhoz ragaszkodnak. — Az elemi iskoláknak, kivált az oláh nemzetiség, gyarapítására nézve a mult közgyűlésből kért bármely csekély segedelem iránt felterjesztett kérésünkre, az e tárgyban kirendelt országos bizottsági munkálatok bevezetése utalván a főkörmányszék, ezen lelki nagy szükségén minél sietősb segítségre, maga az üdvös czélt parancsoló királyi felség, alázatos folyamodásban megkéretni határozatott. Ő felségének azon finansziális intézkedése, miszerint az orosz császár a maga birodalmából Erdélybe hozatandó lovakról a behozatali vámot örökre; felséges urunk pedig az Erdélyből Oroszországba vitendő lovakról kivitelvámot 4 évre elengedni méltóztatnak; komoly megkönnyítések után olyannak találattok, melly az Európaszerte ismeretes tartós, és könnyen tanítható erdélyi lovak elkorcsulását vonhatja maga után; — melly intézet helyett, vagy mellé kárpótléku jónak látták a t. Rende, ő felségüktől a magyar és erdélyi borok vámentes kivitelének megengedtetését kérti. — Ő felségének azon atyai kegyelme, miszerint a kereskedelmi és művészeti intézetbe Erdély részéről is 5 ifju fel fogna vétetni, hálaérzessel vétetvén, ő felsége alázatosan megkéretni határozatott: hogy Erdélyben egy műegyetemi intézetet (politechnicum) is felállítani kegyelmesen méltóztat.

*) 1845ben élünk, és ez mégis hátra van 1840 óta! — S z e r k.

tassék. — Számos magyar és erdélyi törvényhatóság különhangu megkeresésére, az eddigi hosszadalmas ezimet így határoztuk el; megszólításul „Tekintetes KK. és RR.!” alól pedig „atyjokhái, barátai!” — Sept. 7én rajtunk ns Magyarország egyik itélőmestere ngos Kelemen János ur által, a közelebbi országgyűlésen meg nem jelenésünkért megénkire itéletesen rovatott 800 arany forint felvételét próbált végrehajtásnak megállítására kinevezett biztosság hivatalos tudósítását beadván, kérdés tetetett hozzá az iránt: „vett-e a biztosság a végrehajtás eredményéről hiteles bizonyítványt?” mire nemmel felelvén, alispánunknak meghagyatott, hogy azt az illető itélőmestert urtól levéltárunk e részbeli épségére nézve díjlettel mellet minielelőbb eszközölje. — Az 150 napi gyűlés jegyzőkönyve felolvasatván, az elnöki megnyitó beszéd azon szavaiban: „hogy az elnök e megye körülményeit bonyolultabbnak látja” a RR. megütököztvén ő méltóságát megkérték, magyarázza meg azok értelmét, mire, mint önszavainak legjobb tolmácsa azt mondá, hogy e bonyolodáson a visszaesztatolás, és tisztujtás kétes állását értette. Ezen felvilágosításon a Rende megnyugodtak. — Végül egy adatot közlök még bizonyosságul azon örök igazságoknak, hogy „nemcsak az idők változnak, hanem mi is változunk az időben, — és hogy egyik idő ellensége a másiknak” — 1838ban az akkori sz.-somlyói rom. kath. lelkész és alesperest a mostani elnök ő méltósága (többesri ajánlására sem fogadták el a Rende táblabíróul; és most a helyébe rendelt hasonló című lelkész, csak egy aggyastán t. bíró száraz említsére hosszas éljenzessel elfogadták.

*) Z o l y o m b u l. Dec. 30án főisp. helyettesi elnöklete alatt tartott követszámmoltó gyűlésünkön R. A. az országgyűlés működéséről tartalomdú beszédben különösen kímélé, mikép nem annyira a hozott szerkesztélszámú törvényekben, 's nem is a jelenben találja megelégedését, hanem hogy a jövődőségnek talpköve letéttetett *); megnyugvását egyedül a tökéletes nemzetiség 's magyaryelvi törvényben; a szép remények meghiusultát pedig nagyobbrészt minmagunknak tulajdonítván. Melly beszédét hosszas éljenzések közt kifejezvé, elolvasatott az egész országgyűlés munkálatinak hű rajzát magában foglaló végső jelentés, 's örvendetes tudomásul vétetett. A közelebb teendő sorában az országgyűlés elrendezésére — 's mit a nagy törvényhozás elmulasztott, e megyét anyagi hasznos intézkedések tételére hívá fel. Nehéz pályájokon híven eljáró követeinknek hála 's méltánylat jegyzőkönyvilag szavaztaték. Mgos Czillich Károly a nmuu udv. Cancellariánál előadó tanácsos fia testőrül ajánltatik ő Felségének. Táblabíránk sorába több lelkes országgyűlési követen kívül, e megye ujonan kinevezett cath. és bányakerületi erd. főpásztorok fűzetvék. Évnegyedes közgyűlésünk mármár küszöbön áll, 's ha akkorra még az új törvények meg nem érkeznek, ugy bizonyosan 30 nap alatt három közgyűlésünk lesz.

Biharból. Vegyetek el alkotmányomat, vegyetek el a nagy chartát, csak a sajtószabadságot adjátok meg, 's minden mentve lesz! — John Bull szavaival mondá Beóthy Ödön. — 1844. dec. 14kén „Fekete sas” című vendégfogadónk karzatos termében közgyűlésre hívaték meg Bihar, alispáni körlevél szerint „csak nem általános ohajtásra.” — A gyűlés áttételéről nem szölok, szavaim elvre vonatkoznak. Gyűlésen kívül alispán képviseli a megyét, tettei pedig közgyűlési határozatok kifolyása; mellyek hiányában okszerű intézkedése elismerésre számolhat ugyan, de ön személyével álljon elő, mert Biharban más közohajtás nem szerepelhet, mint Biharé, Bihar pedig a közgyűlésekben központosul, ez méri ki alispánjának teendőjét, ez tüzi ki az irányt, — 's ha allásáról lelépve Bihar megismeri, miszerint tágas téren ő kivüle más factor is lehet, ki alispánját vezesse: ugy autonómiaja nullificálva, a felelőség eszméje háttérbe szorítva van; ugy a Pestü Hirlapnak centralisatioi küzdelme e megyébeni hívei előtt gúnynyá válik, mert im még Biharban is de facto avatunk fel fők-status. Mindezeket dec. 14-kén nem illő 's nem szabad volt ki mondani, mert a gyűlésnek — mint alispánunk, mint jelentő követünk mondá, czélja más volt! — mi? — ünnepe! Ha az ember ama pazarolt erőködés, nagyszerű izgatások, és lármák következményéhez némelly pozsonyi eseményeket hozzá vet, ünnepeük olly forman tünt elő, mint midőn Terentius Varro heves romai vezér Hannibalt megrohaná, 's

*) Szeretnők tudni, miben? és mivel? — S z e r k.

Cannánál megveretvén haza futott; a romai Senatus, hogy a vezér népszerűségét fentartsa, elfogadására napot tűzött ki, 's felköszönté: „örvendünk, hogy a hon java felett kétségbe esni nem tetszett.” — Követünk negyedfél óráig beszélt, — Beszéde — kevés kivétellel — nyugodt, 's a kor megfontolási feladását jellemző volt; az eszmék szövegéből kiemeljük: „a teendők kezdete ott van, hol az országgyűlés megszakadt” — és megyünk

Dec. 16kára, midőn évnegyedes közgyűlésünk, a megye házában alispánunk házi jelentésével megnyitvatván, egy t. bíró alispán háta megett szölo szándékát sejtetvén, alispán urrali magán értekezés mellett elállott a szöto; — és egy ugynevezett conservatív t. bíró emelt szöto, mire egy ugynevezett liberális t. bíró felriad: „jegyzőkönyv előtt nem szóltat t. bíró ur, halljuk a jegyzőkönyvet!” — ezt nagy láрма követi; a liberális t. bíró szölo akaró ellen ugyanesak fenyegetőzik ökölvel, hogy bár mi esárdahősnek is becsületére vált volna, mellyet éktelen ordítás kísért. — Megszölo az alispán: „a megyei rendszer 's köztanácskozások rende hozza magával, hogy a mult gyűlési jegyzőkönyv olvassassék fel, 's miután at. Rende ak arata hozzá járul, t. bíró ur magát a szöto tartóztatassa” — ezt már jogsértőnek találván szölo akaró, el nem áll, a láрма meg ujul, — actio kiáltás, — ökölhö-sünk pedig átkiált „szemtelen” — az vissza „az ur szemtelen 's czudar” — 's ezt ismétlik; — az alispán hol egyik hol másik czimezőre pillant, mintha posta lett volna. Megszölo a fuscus, 's a conservatív t. bíróra actiót kér. Ez már mint actiózott védelmére akar szölo, de a láрма ujulva orditássá fajul; az actió pedig erőködik szöhoz jutni, nem bír, 's lankadni látszik, 's mondják, — „ki kell lökni az ablakon” — jával tulatá a táblabíróval, hogy haldokló orosz-lán. — A lármából kifáradtunk, és szölo az alispán extempore, jól lefordván a szölo akart t. bíró, ki is szölo akart, de nem volt szabad! — Olvasák a jegyzőkönyvet, fuscus bemutatá feltett actióját, melly felett hallgatva surrantunk el, és szölo egy t. bíró, a megyébeni közbírószék szomoru képét festve; erről is jóformán hallgatánk; ezután szölo az ostromolt t. bíró, indítványozván, „hogy ha a megye a két követnek levelet küld praesentbe, hát Komáromy György urnak is küldjön, mert ő is követ volt, — melly indítványt, miután a liberális vezér indítványozót előbbi akaratokodásáért lefordva, — pártolá, elfogadók. — 's most:

Ha a teendők ott kezdődnek, hol az országgyűlés megszakadt? kérdem: egy többség szölohatásra jogot adhat, vagy megtagadhatja-e azt? — Kereken tagadom, — mert szölohatási jogom eszméje nem többség akarátában, hanem alkotmányomban sarkallik, melly felett az 1791. 12. kiül senki más sem rendelkezhetik, — minden, többség czimo alatti követelés tehát nem egyéb, mint törvényes igaznak elnyomását czélzó zsarnokság kifolyása. — Szöloási jog, és szölo szabadságnak később időkben vitatott eszméje között némi különbséget látok, mert ebből, mintha a társasági törvények a természeti igazak korlátozását határozottan nem föltételeznék, következtetik: hogy ki mit érez, szabadon mondhatja, ellenben az, hogy alkotmányos polgár a köztanácskozásban részt vehessen, okoskodás tárgya sem lehet, mint chartánkban nyomtatva áll; — mondja valaki: hiszen ki vonja ezt kétségbe, im szölo a t. bíró, indítványát el is fogadták; — igaz, de akkor, midőn kegyelmesen megengedni méltóztatnak; és „a teendők kezdete ott levén, hol az országgyűlés végződött” nem lehet vissza nem emlékezni ama többségre, melly fölizgatva a törvényhozás helyen roppant mérenyre fajult; itt látók a megrohanást; — és tisztán áll a működés azon czélja, miszerint uralkodásnyágból a hatalmat magának azért követeli, hogy megsemmítve a földhátán legszebb azon jogot „membra Saerae Coronae nullius praeterquam legitime coronati Principis subsunt potestati” — robajkiséretében „rölknek nélkülünk” mindent magával sodorjon. — Nem vitatom én az okszerű megállapodást, düljön az jobbra, vagy balra, — söt azt mondom: gyözzön a józan ész; ámde jelen esetben alispán 's fuscuson kívül egy ember sem szölo, 's alispán ur még is az orditást értöleg mondá: „a t. Rende akarata hozzá járul!” — nyeres erőnek köztanácskozásban használata, közügyi átok” mondják, de hát az orditás? — hiszen amaz emberekből áll, kik jó szóval jóra vezethetők, — míg ez állati sajtáság kifolyása. — Hal-lom, kikint kiáltják „meg volt mondva, megyei rendszer” — nem kell hinni! az ürményianum statutum a tárgyak sorozá-

hogy pár gyö-
at lopták ki?
— csak az ör-
nehány percz
Már mindenemből kifosztottak, szölo a fukar fuleve közeled-
vén az ajtóhoz: ki vagy? folytatá felhuzván a pisztoly csatlano-
ját 's a zsidónak intvén, ki minden tagjában reszketve tartotta a
két-csovü löszert kezében.
Utóljára mondom, Maté nyiss ajtót, husz év előtt üztél el há-
zadtól, nód vagyok! nyiss ajtót.
A fukar e nem vart nyilatkozatra megdobbert, 's a zsidó nagy
szemekkel vetett egy kérdö tekintet rá. — Nyomorom esalo vagy,
nem nóm! kiáltott a fukar, husz év előtt kergettem el házamtól
nómet, mert koldussá tett volna két év alatt! — Te esalo vagy,
de ha magad volnál is, nóm, nincs semmi közöm veled, —
távozzál ha jó kell —
Mér egy lövész teltel utánam gyilkos, szölo a nóm most össze-
szedvén erejét: Ha nem nyissz ajtót 5 percz mulva langban áll
háza!
Ha ő, mond most Maté: ha nóm, ugy kitelik minden töle, de
háza m cseréppel van fedve, de csürom — kazalaim: — ezzel
az ajtó közepén nyilo ablakocska vas ajtával nyitotta meg, 's egy
magas nő látott maga előtt, hirtelen becsukta azt ujra, 's felkiált-
tott: Hármán vagytok monod? — hol a többi — hol jöttel be?

Neked csak velem van ügyed nyomoru fukar, itt vagyok, 's
ha nem segítesz —
E perczben nyitotta fel Maté hirtelen az ajtó nyilatát, 's ki-
dugván azon pisztolyát, a nőre irányozta. Két szemé most a ke-
tes sötétben kerestek, de ki nem tudtak menni. — Egyszerre ugy
remlett előte, mintha látná őt egy szögletben 's a jövő perczben
pisztolya esült, míg Mozes orditva rogyott össze.
Vaj! mit eselekedett a tens ur! szölo reszketve, hat ha töb-
ben vannak.
Hallgass! kiáltott a fukar másik pisztolyát ragadván föl:
szedd fel magad gazember, ugy reszketesz mint a kocsonya, ha
berontanak, koldusok lesznék, nem hallasz semmit! — mintha
mozogna valami —
Valóban a pitvarban halk nesz hallatszott, valami rekedt
hang érthetlen szavakat mondott, azután minden esendes lón.
Kimegyek, mond az öreg: bizonyosan agyonlöttem: taka-
ritsuk el, nehogy valaki itt találja —
Nem — nem! rebegte a zsidó, mindkét kezét a fukar zsi-
ros kabátjába fogódzva: — Tobben lesznék, nem szölohetnek ki
az ablakon: igaz, azokat kemény rostely vedi, ezzel oraját vonta
ki, a ora, meg messze van a hajnal — 's itt feyes nappal
is agyonverhetnek.
Nyomorult, mond az öreg az ajtóhoz közeledve: Ha zsi-
ványok volnának, bizonyosan nem időznének, egyelbirant női hang
volt az, — valami ches koldusnó, minők most ejjel nappal ba-

rangolnak a vidékben. — Ereszsz vagy leütök a pisztoly agyá-
val —
Nem — nem! kiáltott Mozes megragadván az öreg karját,
vesztre megy a tekintetes ur, ott állnak, megölnék — ne — ne
— menjen, várjunk meg egy negyedórat, ha megölté, ugy sem
szalad el.
A zsidó olly rettegésben volt, hogy a felelem goreszéivel ra-
gaskodott a fukarba, ki minden erejéből ügyekedte föle szabá-
dulni.
Mi az? kiáltott fel egyszerre: látván nákep a szoba az el-
hamvadtt tüz daczára olly vilagossá lett, mint feyes nappal. —
Tüz! tüz! orditott, azután hátra lökven a zsidót, az ajtóhoz ro-
hant, melly a jövő pillanában nyitva állt: — Eszevesztetlen fe-
kintett maga körül, midőn vertényben magasodott fel előte az
agg nő alakja.
Ismersz-e még? szölo a nögyilkos, kétszeres gyilkos! ezel-
zel a kétségbeesés erejével rohant a férfitra, 's a hosszú kesz,
melly kezében villogott, keblebe verte — Szendrói ösz-
szerozott, pisztolyát emelte meg a nőre, de ez mint tiris
ragadta meg kezét, facsarta a pisztolyt ki abból, 's zászlóként
lobogó öszhajjal 's a vert csepögö kessel lepott a szobába —
Irgalom, kegyelem! kiáltott Mozes öszszetett kezekkel, míg
a töltött fegyver labáinal hevert! —
Verszívó nadály! szölo a nő irtózatoss kifejezésével az örtl-
ségig csigázott ingerültégnek, uszörás, tolvaj, esalo! az első

tát kimutatja, — de hát ki beszél tárgyról? — szólni uraim szólni, és ennek ellenében vetett vétó-ról beszéltek! — és azt mondom, szóval bemutatott tárgyat azután maga helyére utasítani tökéletes igazság lenne; vagy nem így van? midőn ama gyászos idők voltak, hogy az elfogottak folyamódványait B. O. bemutatta, az elnök megnyitó beszéde után szólt: mi történt, ide nem tartozik, csak hogy B. O. szólt, ez ide tartozik: 1844-ben szeptemberi gyűlésünk azért oszlott el, mert azok, kik most megyei rendszerrel állnak elő, ezt semíteni akarják, és egyebet tárgyalni; a mgos főisp. h. ur nem a szót, hanem a rendszer-felforgatást ellenzé, és uraim, azért bizalmatlanságról írának fel? — vagy talán a multnapi közgyűlés jegyzőkönyve volt első? — hisz uraim akkor a jegyzőkönyv felolvasásán, és nem „havi jelentésen” kellett volna megkezdenni, mert ez utolsó eljárás tanúsít: miszerint Bihar vármegye törvényes közgyűlése most kezdődik, ezt erősíti azon mondanása a „gyűlést” pendítő bírónak, hogy „ez nem olyan gyűlés mint más vármegye gyűlése!” — „s ez ökből saját felekezetük szónokát beszédben gátlák meg, s mondják, hogy ünnepély, melyet csak azért rendeltek, hogy a sorompó elibe idéztek közönségnek és asszonyok összesedésének a védegyelet ajánlván, megmondhassák: „nem magyar a czudar, ki a védegyeletet nem pártolja.” Hát ez is az Urményianum statútumban van? — Ha a teendők kezdete ez, minő leendő folytatása, minő vége? Bizony vigyázzunk, mert felzúdul a lelejtő jog érzete, és a charta szavát majd olmos botokkal veri fejünkbe. Még egyet.

Követünk, beszédében mondá: a politikában nincs flu, nincs leány, nincs következtetés, — csak okosság; mit a gyűlekezet hangosan megtapsolt; és mondá azt is: „hogy nemes uraimék tisztválasztásoknál ha eladják magokat, nem egy két iteze borért, hanem jó drágán adják el magokat;” és

Közgyűlésünk folytán olvasott számvévszék jelentése azt látszott mutatni, mintha mgos főisp. helytartó ur hivataloskodását a kinevezés napjától számítva, fizetését akint vette ki; a dolgot mellőzve: patriarchánk szavaiból fejlett „hamis tantról” szólók. Azt mondá ő: „a főispáni hivatal azon naptól veszi kezdetét, midőn a KK. és RR. előtt esküjét letéve, székét elfoglalja, addig megköszönő felutazásból áll az egész; ez csak olyan, mintha restauratio előtt alispánra kinézett egyént nem azon órától, melyben hivatalát áttalveszi, hanem onnan számítanók alispánnak, midőn a megyékben ittott annak kikiáltották. Mire megjegyzendők látom, hogy urunk királyunk kegyelmes kinevezésének jelentősége csak többet nyom mégis nemes uraimék kikiáltásának jelentőségénél. Igaz, saját hite szerint: „a tekintélyek kora lejárt, már mindenki annyit ér, mennyit koponyája nyom” — fenébbi állítás=0; de miután megyénkben meglehetősen tért foglalt pártja úgy áll kezében, mint gyermeknek azon drótra fuzott fabá, melynek lecsúzdó madzagát ha megrántja, minden ize összezsugorodik, és így mindent, mit oda lők, möhön kap: egy statusférfi állást követelő notabilitásnak tanácsos az eszméket megválasztani, mert ő már nemesek a maga emere, ő neki nemesek beszélni, munkálni, neki már tanítani kell; s beszédjé s tanítása ne csak azért legyen, hogy azzal magán érdekét fedezze, hanem hogy okszerűen javítson. Ha politikának okosság tényezője, úgy hibás politikusknak ismerhető, ki működésének épen ott ad nagyobb rugóságot, hol közönségesen ismert önérdéke fekszik. A nép által istenített Themistokles üdvös munkásságba szüntelenül befúzótt enfejert bűnhődött, és az istenítők bosszúja elől számkivetésben végé napjait. Mindezeket a törvényes jog és méltányosság kellő értele iratja velem, s nem mellékes nézet, mert ha az vezérelne, úgy hiszem, nem tagadandja el maga az, kiről szölok, hogy arra alkalmasabb mezőm leendhetett, s ha azt lolebantjátok szememre: miért szölok itt, miért nem ott? azt felelem: mert a fanatizmust, ha megsemiteni nem lehet, ingerelni káros; adjátok meg a császárnak, mi a császáré, és az istennek, mi az istené, és a „justitiae sacra domus” t megrohanás és pszichológus tányájává ne aljassátok; győzzön az isteni és polgári törvények eszméjén nyugvó józan ész, és mint az elétekbe tüzött igazság s y m b o l u m a i n t: hagyjátok meg sértetlenül e u i q u e s u m, — s szólni sem én, sem több más nem irtóándik. —

Drágos János.

*) Velejárás szabadság ubi es? Es ez aztán nem terrorizmus? Szerk.

lépés meg van leve, te nem elhatsz. — — ezzel ra vetette magát, s mint a vad állat martalekját, marczangolta össze kezével, míg a zsidó, az első halálos szurástól kiapadt erővel kétségbeesetten védte magát, azután lassan horgott: 100,000 — 200 — — ezer — 50 — száztól — oh! — még egyszer felordított, azután vége volt mindennek.

A nő férje testét ragadta meg, s óriási erővel vonozolta magával egy égő kazal alá, utána a zsidót, végre visszatért, mindent felkutatott, egy kenyeret kapott az egyik polczon, s azzal kirohant a szobából — —

Hol vagy? Maria? kiáltott, midőn a kopuhoz ért — —
Halk nyögés volt minden felelet. Maria! ismetelte a nő: kis Regina! gyermekeim! ne féljétek, kenyeret hozok, cni fogtok — — ezzel a kapurés alatt bújt ki, s Mariát pillantotta meg felig a sárba temetve, tört tekintettel, száraz ajkakkal, melyek értetlen szavakat rebegtek a gyermeknek. Ladd anyam meghal, — hideg mint a jég, szemeit nem emelheti, ő Istenem! egy falatot a gyermeknek — —

A tűz dühösen harapódzott maga körül; a csűr, a kazalak, asztalok, görek égtek, a lang a sövénykerten roszogott végig, s az elhagyott helységekből halotti rémek csúsztak elő, nem oltani; hanem mint az éhes varjú, martalekát el — —

Az aggnő leányához rogyott le, a kenyeret rágtá össze s tömte az alatt halálkölő gyermek szájába, kinek szemei a táplálatra meredezni kezdtek, kezei kéi gőresösen ragaszkodtak any-

BUDAPESTI HIRHARANG. Egy boltseződ, szerelemfölté-ből számos késszurást ejtett hasán. Miért nem iparkodott inkább kedvesének szívét hatályosan megsebesíteni, úgy legalább viszonzserelmet nyereudelt, s nem kellett volna kétségbeesnie. — A nemzeti színház újév estéjén fényesen ki volt világítva, s mégsem lehetett benne üres helyet látni; kívánjuk, hogy ez egész év folytában úgy legyen. Az igazgatóság nagy színes czédlakon boldog új évet kívánt pártolóknak, a tavalyi virágok azonban ezuttal elmaradtak; de ebben nem kell megütközni, mert ez bizonyosan csak azért történt, mivel most már maga e nemzeti intézetünk is szépen virágzik, s így kivételről virágokra többé nincs szükség. Egyre azonban mégis figyelmeztetjük az igazgatóságot. Hogy színházban minden ember hátat fordít egymásnak, az igen természetes, de az talán fölöleg, hogy a hátululők kénytelenek sáros lábaikat az előtők ilők hátaához támasztani, mi legfőlebb csak a szabókra nézve lehet hasznos. Ha minden pad aljára lécz szegeztenék, hová a lábakat rakni lehessen, úgy e baj azonnal megszűnne, s az egész ohajtott javítás csak néhány rozsz forintba kerülne. — Az „Em-lény” című zsebkönyv ez évben nem jelent meg, mivel utóbbi kötetét nem örvendetek illő kelendőségnek. Hja hiában, a zsebkönyvek ideje lejárt, mert a mostani magyarok semmit sem akarnak már szebbe dugni. — Az ünnepek előtt, alatt és után többféle hangverseny volt fővárosunkban, de többnyire üres padok előtt, mit talán onnan magyarázhatni meg, mivel számtalan gyűlésünkben is jobbadán csak hangverseny uralkodik. — A magyarországi tisztí névkönyvnek (Schematismus) ez évre magyar nyelven kellett volna megjelenni; mivel azonban e könyv a mellékletartományokban is használtatik, tehát magyar s latin nyelven fog megjelenni. A hivatalok új elnevezései sok munkába kerülnek, s méginkább a hivatalbeli magyar műszavak meghatározása, melyek száma tömördek. Egység tekintetéből ahoz értők által műszótár fog összeállítani, hogy a vidéki tisztviselőnek is legyen magokat mihez alkalmaztatniok, mert különben olly chaost fogna a sok szókövacsolás okozni, melyből ugyancsak munkát adna a kivergődés. — A Kisfaludy-Társaság népdalgyűjtőménye már majd kétezerre szaporodott. Mégis csak jó dolga lehet a magyarnak, mivel illy nagy kedve volt és van az éneklésre. — A Duna budai partján leginkább a hajó-vagy lánchíd mellett szoktak esónakba szállani télen át, s ezen utóbbi helyen semmi ut nem vezet a meredek partra. Ennek következtében, mihelyt az idő enyhül, csak bokáig érő sáron át lehet a hajókba hatolni, s esinosabban öltözött hölgyek piszkos révszek hátán kénytelenek a esónakba nyargalni, ha nyakokat törni nem akarják, vagy övig sárba merülni nem kívánnak. Csak azt csodáljuk, hogy néhány 5—6 éves gyermek még nem fult sárba, azonban lehet, hogy mind jól tudnak uszni. Egyszerű falépeső nem kerülne sokba, s számos életveszelyeink egyike ismét megszűnne. Szinte szeretnénk saját költségünkön lépesőt csináltatni oda, ha attól nem kellene tartanunk, hogy az illető hatóság e t, mint jogaiba vágó merényt, nem fogná megengedni. — Néhány nap előtt bizonyos orvos lovait eladta, mivel, mint mondá, ez évben olly rövid a farsang, hogy bizonyosan sokkal kevesebb betege lesz, mint tavaly. —

(...z) Hirlapi szemle.

Nemzeti Ujság (98. sz.). Korunk ügyei rovatában „Iparunk körüli mozgalmaink” cím alatt igen jolles értekezés közöltetik U. B. aláírással, melyben szerző előrebocsátván a védegyelet keletkezének okait, alapos nézeteket fejt ki annak bebizonyítására, miké a politikai oeconomiának Magyarország viszonyaira alkalmazott rendszerre, a lehető legszabadabb kereskedést sürgetvén, semmiféle védvami vagy védegyeleti eszmét nem helyeslehet. (100. sz.) Nix közlés adatik az „Egyház és ellenei” című értekezésből, melyben szerző hü ecsettől rajzolja a linezi békekötés utáni idöket, és megismerteti azon újabbnál újabb s tarkábbnál tarkább vallási felekezeteket, melyek a mondott idő után nemesek külföldön, hanem hazánkban is föltűnedeve a politikai események és polgári viszonyok állapotját szomorító bús alakba öltöztették. — Második cikkében „Uzora skoda s” cím alatt Vik közlés adatik K—u J.-től, melyben szerző alaposan bebizonyítja, miké a veszedelmes métekyint napról napra tovább terjedő vallástalanság, melyet ismét nagy részben a honoratoriktól származtat, szintén egyik főoka a köztünk elharapódzott uzoraskodásnak. Va-

ja karjába, s möhön — undorító sovársággal fálta az odanyújtott eledelet — — It Maria! szölt a nő egy darab kenyeret nyújtván neki: egyet! — — egyet! — —

— Maria kinosan razta fejet, a szép, még így is szép halottias arcz kéblére hanyaltott, oh Istenem! szölt: vegorám utótt, e kenyer nem adhatja többé életemet vissza, — de a kenyeret átvette mégis, s úgy tetszett, mintha pillanatra mindent feledne maga körül.

Most ostopatfogás hallatszott, s több hangok — — Fuss anyam! kiáltott fel utolsó erejét összeszedve a szegény nő: hagyj itt meghalnom, ott egy kocsi koezedik, emberek, — mented meg kis Regina!t, azután megragadta a mindig möhön evő gyermeket, karjai közé kuszolta, és zokogott, szemeiből köny nem jött, meredten voltak azok a legbe szegezve, míg a gyermek kifordult oldal — — Jezus! sikoltott Maria s hatra hanyaltott a sárba.

E közben egy esinos kocsi, néhány terhes székertől kísértetve közelt az egés felé. A kép irtózatos volt, a luznek árjában, mely a főcspület kivéve mindent körülfogott langjával, lehete a helység felig ehenholt lakóit látni, kik egy kéve buzaert, egykét eső tengeriet cseleket telték kezükre, s úgy szölván küzdve a mindig növekedő langgal, erejük nőni látszott s az örvöngés neme látszott feszíteni idegeiket. Ittott küzdeni látta őket a szem egymással a martalekon, azután kimeradten hanyaltani a tűzbe.

lamint minden egyéb értekezéseit K—u J. urnak, úgy a jelent is sajátlagos eredeti őszinteség jellemezi, mely noha ollykor tán kissé mezelelebb alakban mutatkozik, sem hogy az éi leltettek szemeit megne sértene, még is az elfogulatlan olvasónak mindig kedves és tanulságos olvasmány marad; és bár mikint heveskedjék is a P. H. egyik dolgozó-társa (415. sz.) K—u J. ur nyilatkozata ellen, ennek okait alig fogja megzafolhatni. — (102. sz.) „Védegyelet” cím alatt Molnár János értezik, és okokkal igyekszik bebizonyítani: 1) hogy a védegyelet felesleges; mert a mi a védegyelet által józanul czélozthatott, az egyszerű lelkesedés által is elérhető volt. 2) Hogy a védegyelet némi tekintetben veszélyes is; mert a) az által egész Europa előtt mintegy dobra utjuk szándokunkat; b) mert a védegyelet tetteleg kizár minden örökös tartományokat Magyarhon és a kapcsolódó részekben kívül; c) mert a védegyelet pártzint visel; d) mert ollyanok is találhatnak, kik a védegyelet hatathos indokát azon anyagi haszonban is akarnák keresni, mely az egyleti pénztár kezelése mellett némely urakra közönségesen háramlik. Végre megemlíti Tóth Lőrincnek a védegyelet ügye mellett a P. H. 409—410k számaiban közölt védirátat (a Illik közlés még akkor nem jelent meg), melyre azon megjegyzést teszi, hogy védiró ur inkább látszik jártosnak lenni az irodalmi pályán, mint az oeconomiában. — Második cikkében „Szörény észrevételek mélt. Alhanáczkovics Plató napkeleti óhitü megyés püspök ur állítására” cím alatt egy a politikai journal terére nem tartozó, de a maga helyén igen fontos nyilatkozat közöltetik Hrabár István napkeleti óhitü lelkesztől.

Hirnök (101. sz.). Folytatása közöltetik a „Szózat a Hajdukerület ügyében” címet viselő értekezésnek, melyben szerző a multországyűlésnek a Hajdukerület elrendezésébeni működését saját észrevételeivel kiseri és taglalja. — (102. sz.) Hadházi bevégzi „Szózat a Hajdukerület ügyében” című értekezését, azon forró ohajttal: „hogy vajha azok, kiknek e tárgy tökéletes megoldása jövőben feladatuk leendő, kellő tekintetbe vennék az olly annyira méltányos igényeket, s lennének közbenjárók, hogy ezen népszótly a hajduk, kik mind a hajdan korban, mind a jelen idökbén olly annyira hasznos tagjai edes hazánkban, kikkel velök születik a hon és fejedelm iránti hűség, s kik nemzetiség tekintetében senki által nem engedik magukat felülmúlni, nyerjék meg valahára az olly rég ohajtott törvényeszerü elrendezést.

Századunk (100. sz.). Folytatatik s (101. sz.) bevégeztetik Bárányffy-nak „K—u J. ur s az ősiség” című értekezése, melyben szerző K—u J.-nak a Századunk előbbi számaiban az ősiség mellett fölhozott okait, ugyanazon mulattalt modorban, mellyel K—u J. ur élni szokott, megzafolni igyekszik. Ugyan e második számban egy másik értekezés is kezdetik e tárgyban „ősiségünk röli itéletem” cím alatt, mely azonban még nemes bevégezve. — (102. sz.) Megkezdetik Zsedényi Edvárd ur kir. tanácsnok és országgyűlési követnek beszéde Szepesmegye dec. 10kén tartott követjelentési közgyűlésén; anélkül, hogy a forrás, mellyől merítették, megnevezetnék. Mi úgy hitük, hogy egész beszédek átvételére, kütfőmegnevezése nélkül csak a Társalkodónak van szabadalma!**) E követségröli jeles számolást t. cz. olvasóink már lapunk előbbi számaiból ismerik.

Jelenkor (103—104. sz.). Irányozikkében „Számter” cím alatt Bodrogi elősorolja azon eseményeket, mellyek a mult év lefordulása alatt, a magyar világ mind po-

*) A „Századunk” 103 s 104. számban ugyanezen beszéd befejeztéven, legvégül olvassuk „(Beküldött.)”, s így a Hirlapi szemle tisztelt irójának ezen megrovó sorait kiürelendőknek hittük ugyan, de mivel a „Hirnök” 104d. számban a gyáralapító részvényitárság első közgyűlésének leírása szörol szóra úgy közöltetik, miké az lapunk 102d. számban általunk foalmazottan áll, s a forrás megnevezése még sincs: tehát a „semel deprehensus centies reus” szerint, a megrovást meghagytuk. — S z e r k.

**) Helyesebben: a „Társalkodó”-ban és „Jelenkor”-ban, melyekbe egykét szóváltoztatással elől, s ismét egykét szóváltoztatással hátul sokszor egész cikkek csúsznak be a magyar politikai lapokból forrás-megnevezés nélkül. A vegetan Társalkodó idei 15d. számban nem kissé berzenkedik ugyan a Budapesti Híradó szemleirójának vádja ellen, s berzenkedik ugyanakkor, midőn a Jelenkor ugyanazon számba, szinte forrás-megnevezés nélkül látjuk a B. P. Híradóbul a kinevezéseket átsempézve: de hiába, a Társalkodó és Jelenkor taciáját ismerve, berzenkedésre joggal mondhatjuk: „centies deprehensus et modo reus” — S z e r k.

A koesibol deli ferfu ugrott ki. mindenképp ügyekeztet a rendet helyreállítani, emberei s néhány fiatal ur kíséretéből a kutat fogtak körül, de minden hiába volt. Ezen emberek nem hallottak semmit, a száraz kaliszokat örökök fogaik közl, azután négykézláb kapaszkodtak a ház küszöbere, s mindent felkutatott. Nem nyultak semmihez, csak a mit enni lehetett. Vad sovással vetettek magokat a szalonakra, türos fömlökre, s ha a pince le nem lett volna keményen zárva, talán a boszültség e mámorában mindny jan a kicsapott hordók nedvébe fulnának.

Össze kell mindenek előtt ezen embereket fogdosni, kiáltott a deli ferfu: s maga is megragadott egyet, ki épen a ház felé tartott, míg avult szüre égett, s hajai el voltak perzselve.

E perczben magas irtózatos tekintetu nőalakot vett észre, ki felegyenesülve, vertül esepögő kései nyújtotta maga elé: — szeméi kísértetiesen meredtek a jöttekre, azután ama ferfuihoz lépett s kezét tarti elbe, az egés langja piros fenybe furoszította a ver-fagyaló jelenetet.

Ver, ver! kiáltott a nő: nezd te az ördög vagy, vagy a szolgabíró, nem vagy király! nines koronád. — Itt Maria, ez leányom, lótd, ez az Isten itelele — —

Egy örült nő! kiáltott fel az ujonjt: Kérem vigyék önök a faluba, ez halott, ama gyermek piúg még — —

Pihé! ordított fel az aggnő: — az itelet trombitája nem harsog úgy, mint e gyermek nyögése, — pihé! — hah! s ziványok, a konyhára jöttek, hogy mikor én az égő fojtással

itukai mind kében alap azon tulaj abban, ki bizton, a közös jólét tulajdonok ruházottnak

Pest gyar se értekezés mind hazafi ajánlja Való gyárának p szölitja, hoz suth Lajos vagy a mag

Mult „Miért n melyben sz potot, mell állal súlyos eszköznek világosodás terjesztését

Brod mindenben, nemesek a zik, hanem nyújt. A st határpontot határozva, Ennél nem nézve az O iránt közel 1815. és 1

és Oroszors viszonyra Lengyelors Orosz rész közvetlen kö több rendsz és betűjéve aiapos par akasztó nem szer 1821 rendszer ne következtél szomszédi számos elő többnyire s ben küldet részről ped vezettelt az züdiés pon kudozás tö nak teljes k régv lettek e gyává, s szükségét, mindkét st zönséges u folytonosar összes köz józási szer sulinai tork nak hártita

FRANC már legnagyobb sors által v mely a kar szökölt. E közelebb k szemlekre midőn ez e előtt bocsa

tízet gyűjtö fület dugta — Csit! — dog, ez un kis Regimát zatos, s m gorván, en val — —

Valami gadták a nő

Kenyerer ia! halld, tud lingszár

Vigyék össze: Jó viszsa, it egy okos sz

Szendr — ha! mon kikerestem

s ama mási Most a nő akartak vim felragadta a

ak, úgy a je-
zi, melyly no-
tatkozok, sem-
ég is az elfo-
os olvmanó
gyik dolgozó-
ennek okait
Védegyet
tyekszik bebi-
rt a mi a véd-
ri lekedés
mi tekintetben
előtt mintegy
et tettleg kizár
a kapesolt ré-
visel; d) mert
s indokát azon
egyleti pénz-
esen háramlik.
ügye mellett a
(a IIIk közlés
jegyzést teszi,
ni az irodalmi
kkében „Szó-
ovics Pláto
állítására“
tartozó, de a
Hrabár István

„Szózat a
ertekezésnek
kerület elren-
ri és taglaja.
ajduke rü-
ó hajással:
goldása jövő-
olly annyira
t, hogy ezen
mind a jelen
knak, kikkol
, s kik nem-
nagukat felül-
jított törvény-

(101. sz.) be-
si ség“ czi-
a Századunk
okait, ugyan-
r élni szokott,
an egy másik
röli itéle-
vegeve. —
ur kir. tar-
Szepesmegye
nkül, hogy
Mi ugy hit-
nevezése né-
E követségi
bi számaiból

ben „Szám-
eseményeket,
lág mind po-
zen beszéd be-
Hirliapi szemle
tük ugyan, de
nylarság első
kép az lapunk
ás megnevezve
zerint, a meg-

kezelt a ren-
tehel a kutat
nem hallottak
azután négy-
félkultattak.
Vad sovárral
s ha a pinze
g e mamora-
k.
losni, kiáltott
en a ház felé
szelve.
vett észre, ki
el: — sze-
rfuhoz lépett
szlotta a ver-

agy, vagy a
lt Maria, ez
gyek önk a
ombitája nem
— hal! zsi-
égő fojtással

itkai mind socialis életben föltünetek. Második főcí-
kében alapos egy értekezés kezdtek meg, mellyben szerző
azon tulajdonokat ismerteti meg, mellyek megkívánatnak
abban, ki elég erőnek érzi magát arra, hogy honfitársait
bizton, a bekövetkező siker lehető legnagyobb reményével
közös jólét felé vezérelje. 'S az ékép megismertett ritka
tulajdonokkal gr. Széchenyi Istvánt — méltán — állítja föl-
ruházottnak.

Pesti Hirlap (417. sz.). Irányezikében „Első ma-
gyar selyemkélme- és szalag-gyár“ czim alatt
értekezés közöltetik — S. — aláírással, mellyben szerző
mind hazafiai mind magán haszon 's biztosság tekintetéből
ajánlja Valero Antal ur nagyobb alapra terjesztendő helybeli
gyárának pártolását; 's azokat, kik részt akarnak venni, föl-
szólítja, hogy jelentkezzenek személyesen vagy levélben Kos-
suth Lajos választmányi tag, Valero Antal igazgató uraknál,
vagy a magyar kereskedelmi társaságnál.

Mult és Jelen (102. sz.). Folytatása közöltetik
„Miért nem halad Erdély?“ czimú értekezésnek,
mellyben szerző élénk esettel rajzolja azon abnormis álla-
potot, melly Erdélyt 1831 óta, a korteskedés elharapódzása
által súlyosan terheli. És ezen rémkép ellen legcélszerűbb
eszköznek véli a közértelmességnek és a józan haladási föl-
világosodásnak különösen a szegényebb nemesség közötti
terjesztését.

AUSZTRIA.

Brody, dec. 18. A statuskormány eleven munkássága
mindenben, mi a monarchia kereskedésének könnyítését illeti,
nemesak a déli határookra 's a tengeri közlekedésre szoritko-
zik, hanem az északi kereskedésnek is legszebb reményt
nyújt. A statuskölségen építendő vasut, melly e legszélsőbb
határpontot a birodalom belsejével összekösse, már el van
határozva, 's a munkálatok megkezdése nem késendik. —
Ennél nem kisebb fontosságú könnyítést, főleg Galiciára
nézve az Oroszországgal, időfolytán halomra gyült viszályok
iránt közelebb megköthető szerződésből reménylünk. Az
1815. és 1818. szerződések óta, mellyek által az Ausztria
és Oroszország közti közvetlen és átmenő kereskedés minden
viszonya szabályoztatott, a bennök foglalt határozatok, kivált
Lengyelországot illetőleg, különféle nehézségekre akadtak.
Orosz részről t. i. a határi közlekedés, a folyóhajózás, 's a
közvetlen kereskedés és Odassábai szállítás ügyében egy-
több rendszabály hozatott, mellyek ama szerződés értelmé-
és betűjével merőn ellenkeztek, és ausztriai részről gyakori
alapos panaszokat idéztek elő. Ezen, a közlekedést meg-
akasztó nehézségek főleg az orosz kereskedési és vámrend-
szer 1821. történet megváltoztatásából eredtek, melly új
rendszer nemesak a magas vámok hanem másminő intézetek
következtében is évről évre nyomasztóbban hatott a kül- és
szomszédos közlekedésre. E sajnós állapot a diplomácia után
számos előterjesztésre adott alkalmat, mellyeknek azonban
többnyire semmi foganata nem lön. Orosz részről még 1824-
ben küldetett Lang tábornok Bécsbe biztósoként, ausztriai
részről pedig Krieg b. jelenleg galicziai kormányi elnök
nevezetett azzá, miszerint az előterjesztett panaszok új szer-
ződési pontok és szabályozás által orvosoltassanak. Az al-
kudozás több évig folyt, de a felek nézeteli összehangzás-
nak teljes hiányában semmi eredményt nem szült. Csak nem-
rég lettek e viszonyok ismét megkezdett alkudozások tár-
gyaivá, 's ugy látszik, jelenleg mindkét részen érzik annak
szükségét, hogy e viszonyok barátságos megegyezés által
mindkét statust kielégítőleg elintéztessenek. E végből a kö-
zönséges udv. kamara Tegoborsky ur orosz felhatalmazottal
folytonosan alkudozik. Az alkudozások tárgya mindkét statust
összes közlekedési viszonyai; és egyuttal az 1810. Duna ha-
józási szerződés megneemtartása iránti panaszok is, jlesen a
sulnai torkolatok izapodását illetőleg, alkalmasint el fog-
nak hártatni. (A. Z.)

MÜLFÖLD.

FRANCZIAORSZÁG. Paris, dec. 25. A követkamara
már legnagyobb részt jelenlevő tagjai ma titkos ülést tartanak,
sors által választandók meg a husz tagból álló küldöttséget,
melly a kamarák megnyitásának napján a király elibe menni
szokott. Ezen előleges ülésben a legidősb követ elnököl.
A közelebb két évben Lafitte volt ily korelőnk; mindenki vis-
szamelekezik most a tisztos ősz férfira, mikint tavol dec. 30.
midőn ez elnökséget Sauzetnek adta át, 's mitűn már az-
előtt bocsánatot kért isten és ember előtt, hogy a juliusi for-

tuzet gyújtottam. Ti egyetek meg a gazdag lakomat; ha! a nő
fület dugta be, nem halljátok miént borsog a gyermek nyögése.
— Csüti! — oh! igaz — igaz! — ott kincsekkel gyújt az ör-
dög, ez unokája! — egy kisdéd. Begina neve, nézzetek a
kis Reginat, anyja a legszebb leány volt het megében! — Irtó-
zatos, 's mikor az ebed kész, meghalt! — Igen! kiáltott mo-
gorván, én öltem meg, őt 's egy zsidó — 7000 maradekál-
val — —

Valami iszonyut sejttek, szólt a férfin; míg többen megra-
gadták a nőt, jöjjon kegyed, szóltak, kenyeret hoztunk —
Kenyeret! kiáltott a nő 's szeme leányára volt szegezve: Ma-
ria! hallod kenyeret küldött az Isten — ez az Isten kulcsárja, lát-
tod lángszárnyat, a fellegetek borítják el. —

Vigyek önk, szólt a férfin újra, e jelenet szívemet fészerja
össze: Jó emberek! kenyeret hoztam: — térjétek lakjaitokba
viszsa, itt nem segíthetünk: kié ama ház, nincs itt senki, kívül
egy okos szót lehetne szólni?

Szendrói Maté — itt Pénzes Matének neveztek — ha — ha
— ha! mond az agg nő: nem ismeritek, ott van a langsrban,
kikerestem szívét késsennel; de nem leltem, nem volt szive! —
's ama másiknak egy penzes zacskója volt szíve helyett. —
Most a nő kiszabadította magát azok karjai közül, kik tovább
akarták vinni, a veres kést magára emelte 's Maria elibe állva
felragadta a gyermeket, ki örült vigyorgással tekintett maga elé,

radalmat előmozdítja, végre meg politikai végrendeletét tette
le lelépő beszédében. A democratico-monarchiai királyság
iránt — mellyel őt Lafayette kecségette vala — láptait rem-
ényeiben keserűen megcsalatozott, mielőtt meghalna, még
egyszer szabad folyomot engedett nehezeltésének; (meghalt
1844. maj. 26.) — E gyűlés folytában — igymond többek
közt — több ízben lesz alkalma a kamarának megvizsgálni,
vajjon utolsó álmokéink és szerencseesillagaink alászálljan-
nak-e a küszöbünk előtt tatóngó örvénybe; vajjon a kormány
és választott helyhatóságok közti tusa, néhol (mint Angers-
ben) lángkapván, nem foglalja-e magában ama két elv egy-
mással sokkal komolyabb küzdelmének csiráját, melly elve-
ket mi egyással kibékíteni 14 év óta törekedtünk; — vajjon
az ország felszínén mutatkozó mesterséges nyugalom ellé-e
méltóságunk- és biztosságunkra; — nem közelg-e rend- 's
fejtelenség, 's vajjon a közügyek igazgatásában becsüle-
szerű- 's egyeneselműség nem elibetoendő-e a megvásárol-
hatóság segédserének és a megvesztegetés üzésének. —
Sauzet megbocsátá az öregnek az oct. 29. kei cabinet e megtá-
madást 's csak a status hatalmainak összehangzását magasztalá
beszédében, mint mellynek Franciaország a szabadságban
fekvő biztosság kincsét köszönheti. — Érdekes most látni,
mond egy parisi levelező, mennyire csatlakozott Lafitte ag-
godalmaiban; a mesterséges béke nem szakadt félben, és a
megtámadott ministerium ötödik évét éli. — A követkamara
conferencia-teremében már több napok óta tartattak gyűlé-
sek, mellyekben kivált az ellenzéki tagok nagy számmal je-
lentek meg. A ki a külszínnek hisz, a baloldal némely tagjai
biztos sikerre tartanak számot a ministerium megrohanásai-
ban. A conservatív többség kevéssé vagy éppen nem is vesz
részt ez összejövetelekből, de nyugodtan és szilárdon várja
be az ellenzékét, mellynek a dolgok állását a legelső szá-
vazási alkalommal megmutatandja.

A király dec. 26. következő trónbeszéddel nyitotta meg
a kamarákat: Pair urak! Követ urak! Közelebb gyűlések
berekesztésénél ama bonyolódások, mellyek súlyosakká is
váltak volna, gondoskodásom tárgyai lettek. — Afrikai
birtokunknak az ismételt ellenséges berohanások elleni biztosi-
tásának szüksége a háborut Marokkoba kényszerített átvin-
niünk. Száraz és tengeri vitéz hadaink, kellőleg vezéreltetve,
bátorsággal kitűzött céljához kevés nap alatt jutottak el. A
béke épöly gyorsan lön megszerzve, mint a győzelem; és
Algeria, hol ez idén három fiam szolgálta hazáját, a biztós-
ság kettős zálogát nyerte: mert egyszerre tanusítottuk mind
hatalmunkat, mind mérsékletünket. — Kormányom Nagybrit-
annia királynéjával oly értekezésekre vala bonyolódva, mel-
lyekben tartani lehetett attól, hogy általok a két status egy-
másmiránti viszonyai megváltozandak. Azonban a jóakarát és
méltányosság kölcsönös szelleme fentartá Anglia és Francia-
ország közti ama szerencsés egyetértést, melly a világbékét
biztosítja. Azon látogatásnál, mellyet Nagybritannia kirá-
nyánál tettem, neki megmutatandó, mennyire becsülöm ama
benső viszonyt (intimité) melly bennünket egyesít, és ama
kölcsönös barátságot, mellynek irántam annyi bizonyítvá-
nyát adá, Franciaország és személyem iránti legkielegetőbb
nyilvánításokkal (manifestations) vételtem körül. — Az irántam
kifejezett indulatokban újabb zálogait vettem a közbéke tartós
állandóságának, melly béke hazánkunk künn méltó és szilárd ál-
lását, ben pedig nőtton növekedő jólétét és alkotmányos sza-
badságainak nyugodt élvezését biztosítja. Minden külhatalmas-
sággal való viszonyaim folyvástbékés és barátságosak. — Ta-
nuin önök, uraim, Franciaország jelen díszlő állapotának (l'état
prospere). Látják birodalmunk minden részeiben kifejleni mun-
kásságunkat bőles törvények alatt, 's élvezni a munka
gyümölcsét a rend kebelén. A közhitel emelése 's évi bevé-
telünk 's kiadásunk egyensulya bizonyítja ez állapot szer-
encsés befolyását az összes birodalom minden ügyeire, val-
lamint mindenkinek jólétére. — A pénzügyi törvények tisztét
elbők fognak terjesztetni. Utaink, kikötőink, belhajózásunk,
a vasutak bevezése és más közhasznú tárgyak iránti javas-
latok hasonlóan önk tanácsozása alá bocsátandók. — A hon-
boldogságának közepete az ég megáldotta családomat. Nő-
velő gyermekeim számát, és Amale hg szeretett fiam házasa-
ga egy hgnővel, kit hozzánk már is annyi kötelék csat-
olt, nekem 's enyémnek élénk megelégedésére szolgált. —
Uraim, a gondviselés nagy munkákat és fájdalmas kí-
sérleteket (épreuves) ruházott rám; én elvállalám a terhe-
ket. Személyemet és családomat a haza szolgálatára szente-

nagy kenyéradarabot tömve szájába. Ki parancsol itt, e haz enyim!
én Szendrói Maténe vagyok.

A nő nagy bajjal lehetett elhuzozolni ama helyről, 's a férfi,
ki az akkori tartományi biztos volt, lassankint helyreállította a
rendet. — Szendróynak 's Mózesnek szénne egett testet, a hely-
ség papjának segédelmével eltemettek; a félig elhalt egyház
embereinek ellett kelte erőt adni. A házra később pecset
tetetett, 's örök rendeltettek. — Mariában meg egy kis melegseg
volt, őt anyjával 's a kis Reginával együtt a házba vittek, hol
meleg levek 's hosszas dörzsölgetés eleire szólítottak. — Az em-
berék közt kenyeret osztottak szét, 's ezelszerű rendelkezések tetettek.
Az aggnő minden jeleit adta az örültségnek, 's a tartományi
biztos, mitűn a két nő 's a gyermek kissé magokhoz tértek, más-
nap Kolozsvárra parancsolá oket vitetni.

A gyilkosság megförtént, a veres kést az agg nő kezében volt;
Maria ruháján vér nyomai látszóttak, az eb felhasított nyakkal ta-
laltatott az udvarban; — mindezen körülmények, 's a gyújtoga-
tás, mellyet az aggnő nem tagadott, elkerülhetlennek tettek a
szoros törvényes vizsgálatot.

Mariának orome, gyermekeit látván magához terni, az első
pillanatokban oly nagy volt, mikép helyzetének egész súlyát fel
nem bírta fogni; csak midőn meggyőződött, hogy anyja eszt
vesztette, — midőn halkán azon iszonyu gyanu sejtelve felvilá-

lém. Egyességüket 's állandó boldogságokat megalapítani, 14
év óta szakadatlan fáradozásom célja. Él bennem a hit, hogy
e célt önök őszinte közremunkálása által elérnem az ég
megengedendi, 's hogy szabad és boldog Franciaország el-
ismerése jutalmaleendő kölcsönös feláldozásunknak, dicsősége
uralkodásomnak.

SPANYOLORSZÁG. Madrid, dec. 16. Mindkét kamará-
ban az ülések ismét megkezdettek. A tanácsban az alkot-
mányreform tárgyában kiküldött választmány jelentése olvas-
tatott, melly a kormány tervének elfogadása mellett hangzik,
de a választmányi kisebbség különvéleményével van megtold-
va, mellyben ez azt kívánja, hogy a király a pairséget örö-
kössé is tesse oly feltétel alatt, ha azon egyén jövedel-
mét, ki ilyen méltósággal felruháztatnék, törvény fogna
meghatározni. A követkamarában az egyház adományozása
iránti választmány jelentése jött szönyögre. Ehez két külön-
vélemény van esatolva, t. i. Pacheco és Llorente uraké, kik a
kormány papi igazgatását félrevetik, és Penya Aguayo uré, ki
a kormány tervétől egészen eltérve azt kívánja, hogy bi-
zonyos tartományok és a fő- és alpapság közt különbség
tétessék. Gonzalez Bravo a kamarából ismét kilépett és lis-
saboni követségére tér vissza. — Martinez de la Rosa szinte
visszatérni készül parisi követségére.

GÖRÖGORSZÁG. A kamarában dec. 10. még folyvást a
követek igazolásán tépelődtek, 's befejezését még csak pár
hét mulva reménylették; okkor aztán négy hónapra került,
míg a kamara magát megalakíthatá. Mennyire van megérve
Görögország francziaféle alkotmánya, 's a verificatio érde-
me e ténnyől megbecsülhető; a követ urak itt is napi díja-
kat huznak. Meglátjuk, alkotmányos kérdéseknél szintolly
bőbeszédűek-e mint személyes ügyekben.

A hirlapvilág folytonos terjedésben; pedig már is annyi
az ujság, hogy háromnnyi népességre is elég volna. Magá-
ban Athenében 16 politikai lap jelenik meg rendszeren, mely-
lyek közül a Minerva, a Reform, 's a Reggeli hírnök, ellen-
zékiek. Maurokordatos pártja legujjabban „Le Courrier d'Ori-
ent“ czimú franczia lapot bérlett.

MEXIKÓ. Londonba dec. 20. kán érkezett tudósítás Mexi-
kóból nov. 2. ról. Ha a texasi híreknek hitelt adunk, Mexiko
egész északi része nyilt pártütésben van Santana elnök ellen,
és a Texas elleni háboru minden valószínűségét elvesztette.
Egy mexikói szökevény őrnagy azon hírrel jött Galvestonba
(Texas fővárosába) hogy Arista tábornok 17 ezer pártiut
élen nyomul Mexiko város felé, hogy a hegyiséget
már áttelepte, 's naponta szaporodnak seregei elégtelene-
kel. Ez állítás tulzot lehet ugyan, annyi azonban bizonyos,
hogy e köztársaságban igen nagy az elégtelenség pártja 's
Santana kivált az északi tartományokban igen gyűlölik, Aris-
ta pedig közkegyben áll. És a katonai kormány elleni indu-
lat a congressusban is nyilvánult, melly körülmény leginkább
képes a dictator hadi terveit meghiusítani. Egy ujlórleansi lap-
ban t. i. azt írják, hogy a követkamara a Texas elleni hada-
kozás költségeit megengedni határozottan vonakodott: a kam-
rai választmány t. i. 3 millió dollár kölcsönös javasolt e cél-
ra, de a kamara ezt octob. 16. kán zajos viták után 44 sza-
vazattal 17 ellen megtagadta. — Uruca kapitány, ki egy
franczia alattvalón kegyetlenséget követvén el, a franczia
követ élénk követeléseire nyújtott okot, nyolcz évi börtönre
íteltetett, az itéletet azonban főlebbvivé.

TEXAS. A congressus dec. 2. kán vala összegyűlendő. —
„Clarksville Northern Standard“ texasi hirlap octob. 17. ki
számának állítása szerint Houston elnök békes ízenetet nyert
volna Santanától, mellynel fogva a mexikói berohanás ter-
vével egészen felhagyott. Tudni akarják azt is, hogy Anglia
és Franciaország Texas függetlenségét Mexikóban kieszkö-
zőlni ajánlkoztak, oly feltétel alatt, hogy Mexiko Texasnak
az északamerikai szabad statusokhozti csatlakozását casus
belli-nek tekintse. — Houston elnökségének ideje nem sokára
lefolyván helyébe mult évi septememberben Jones választatott
meg, körül előbb azt állíták, hogy a bekebelezés ellenzője,
és állítást azonban jelenleg oda módosítják, hogy azt nem
keresendü ugyan, de nem is ellenzendi, 's ezenkívül még ar-
ra is kötelezte legyen magát választói előtt, hogy semmiféle
szerződést alá nem irand, melly Texas köztársaságot Anglia
vagy Franciaország kizárólagos befolyása alá vetné.

EJSAKAMERIKA. Az elnökválasztás szavazatának szá-
mai megerkezvén, az eddigi elnökök elválasztásának jegy-
zékét kiegészítve adhatjuk. Első, közakarattal megválasztott

gossodott előtte, mellyet anyjának karhözatos tette rea is halmoz-
tot: — akkor érezte állásának kétségbeesőt voltat. —

Most elcsenek ezen iszonyu catastrophiában az ifju nőnek
egész ereye kifejekezett. Vilagosan be lön bizonyítva maga a
tartományi biztos által is, mikép Maria azon orában, mellyben a
gyilkosság történt, alig bírt annyi erővel, hogy karját emel-
hesse. Anyjának örültsége 's története, mellyre talan később
viszszaterünk, mutatá, mikép a tettet egyedül vitte végbe.

A tartományi biztos nemes szíve vérezett, midőn e szegény nő
látta, kinek gyonyorú szelid vonasai minden gyauit képesek val-
lanak megezfalolni, ugykezett őt megnyugtálni, benne bizodal-
mat ebreszteni Isten iránt, ki akkor legközelebb, midőn az em-
beri segely legtávolabb. Mariának hő ragaszkodása gyermekehez
mindenek szívet megnyerte.

A szegény nő, meg akkor midőn a gyanu egész terhe rajta
is látszott nehezkedni, oly elszantsággal, mellyet a gyenge te-
remésben senki sem keresne, kiáltott fel: Őt nem fogják bántani!
— megmarad! azután a tartományi biztos labalhoz rogyott, 's
kerte őt hogy szegény gyermeket el ne hagyja, és anyját kímélje.
De azért maga részről semmit sem mulasztott el ártatlansága be-
bizonyítására. Anna a mint látta magát árulni el, 's őrnöjgése
vegre oly fenyegető alakot vón, hogy a tartományi biztosnak
komoly rendszabásokat kelle tenni, ne hogy duheben magának 's
leányának arthasson.

(Folyt. követc.)

elnök Washington György volt, 's az elnöki székre 1789-iki apr. 30-án lépett, és két négyéves időszakon át, ugyancsak 1797-ig viselte ehivatalát. Ez idő óta a választások köv. állottak:

Table with columns for year, name, and age. Lists presidents from 1796 to 1836, including Adams, Jefferson, Madison, Monroe, Jackson, and Clay.

Table with columns for name and age. Lists presidents from 1840 to 1844, including Harrison, Tyler, Polk, and Clay.

Egyesületi közlés.

A vakok pesti intézete pentarabá 1844. évi decemberben lefolyt kegyes adományozások pög penzben: M. L. Kanicz pesti nagykeresk. ajánlata 10 fr.; tel. Nyáry Pál főjegyző ur ajánlata 20 fr.; t. us Soprony megye gyűjteménye 14 fr. 25 kr.; us Haynal Samuel pesti kereskedő hagyománya 20 fr.; Eyber Farkas pesti polgár hagy. 8 fr.; us Farkas Janos tablái ügyész ajánlata 1 fr.; us Discher szül. Simon Terezi pesti polgárnő hagy. 5 fr.; Dezzo Virgil gőzös kapitánya ur ajánlata 3 fr.; us Richter Fülöp pesti lakos hagyománya 5 fr. Összesen 86 fr. 25 kr. pengőben. Költ Pesten dec. 31-én, 1844. G. omory Károly m. k. int. pentarnok. Lattam. Dubraviczky alisp.

tanból, nemkülönben a befutetésből egyesületi teremünkben, és saját előadónk által megindítottunk, a természetleirásból is oktatást esatol assunk: 's midőn állattunk, hogy e tudományt természeti gyűjtemények nélkül népszerűsíteni nem lehet, hátsorságot vetünk magunknak az alsó magyarországi kamaragráfószághoz is folyamodni, kerve, sziveskednek egyesületünk számára a kir. bányahivataloknál egy tökéletes asvány-gyűjteményt rendszereztetni. — Miatan második iparműkiállításunk legfőbb díszeit epen azon kiállításoktól kölcsönözte, miket a tisztelt grófság ő Felsegeinek legkegyelmesh meghagyására a bányáipar köréből beküldött: reményünk volt, hogy egyesületünk asványgyűjteménye is megnyerendi tőle szükséges kincsait. 'S reményünk teljesült. Az annyiszor tisztelt hivatal folyamodásunkat ő Felsege elibe terjeszté 's onnan azon legkegyelmesh utasítást nyere, miszerint minden a kir. bányák körében kapható asványokból, sőt a kir. hámorokból vehető hutaecikkelyekből is példányok szolgálatának ki egyesületünk számára ingyen. A kir. akarat hazafiai szivesseggel fogadtatottat, 's asványgyűjteményünk gazdag és gyönyörű czikkelyekkel gyarapodott olyannyira, miszerint nem sokára tehet-segünkben leszen a gyűjtemény rendezése után, előadásokat is indítani meg legalább az asványországból. Fejedelmünknek eheli kegyelme annál forróbb halára gyulatszván kebleinket, mivel szolgálat tanúsága ez adomány azon atyáskodó jó indulatnak, mellyel ő Felsege egyesületünkét már ismetelten szerencsesíteni méltóztatott: öszinte hódolatával 's azon erös meggyőződéssel jelentjük ki huzgó köszönetünket, hogy e hálaszonk minden magyarnak kebleiben, szerle az országban vissza fog hangozni. — Az igazgató választmány meghagyásából dec. 26. 1844. — Csanaady, jegyző.

Gr. Dessewffy Emil vezérlete mellett szerkesztő Széchenyi József. (Szerkesztőségi szállás uriteza Horváthház 4. em. 450 sr. a.)

HIVATALOS TUDÓSÍTÁSOK.

- (382) Bírói árverés. (1) (200) Gróf Festetics Albert Károly elleni csődper. (1, 3) (387) Váltótörvényszeki idezés. (2, 3) (371) Hirdetmény. (2, 3) (219) Dtmayer Lőrincz elleni csődper. (3, 3) (370) Ujon érkezett. (1, 6) (370) Hirdetmény. (2, 3) (311) Eladó nemesi birtok. (3, 3) (376) Jelentés. (1, 2)

Megjelent és kapható: Landerer és Heckenastnál Pesten, ugy, mint minden könyvárosoknál a magyar kir. udvari cancellaria felügyelete alatt kiadni rendelt 1843/4-iki országgyűlési eredeti törvényczikkelyek egyetlenegy törvényszerű eredeti kiadása. 10 iv, folio-alakban írópapíron, ára: 48 kr.; író-velin-papíron 1 ft 12 kr. pengőben. Minthogy a törvényczikkelyek tökéletes eredetije nyomtatás végett egyedül csak az alóírt hivatalnál létezik: emeltozva csupán csak ez a valódi eredeti kiadás, és minden más kiadás — melly az alóírt hivatal czimjéit (írma) nem bírja — utányomatnak tekintendő. Pozsony, december 14-kén 1844.

Table with columns for location, date, and lottery results. Includes 'Országgyűlési irományok kiadó-hivatala' and 'Lotteria-huzások'.

Ezen I... négyezer... tükön, pén... meg. E10... Buda-pest... 5 ft., borít... ritékban 6... nyek mind... soraét 5 (0... TART... Hibaigazít... iparmozgal... (Nyilt lev... Franczior... és a népd... Tár... ismeretlen... MIA... Ó cs... talan nagy... mesében... A magy... ra Schü... járuloksa... Igaz... ban, tilto... oly. an e... (MÉ... előbocsát... gossagra... párti dom... séget és... 57d. \$., m... tását me... osztályok... szabályok... nek ismer... ismerte a... retten sza... dön másr... mellyet, v... szabad k... hanem in... sabbakat... gésben ta... vidéki kö... által kép... szerint e... egyleti ü... gatón kivi... tal bírnak... nov. 17k... az utak r... sági tag... lönb rész... korlatban... nek csor... gondoljuk... mellyek... dásairól... ennek ez... tatni tart... datik a 7... gyon fűg... ezeknek... tagoknak... hol az eg... És ki ne... könnyen... stól 69d... találnak... keresked... ban ami b... val, misz... kezdődik... ni, mi jo... vannak a... magokbar... megfejtel... B. P.